45ՐԴ ՏԱՐԻ   ԹԻՒ 41   Կ. ՊՈԼԻՍ 1901 ՄԱՅԻՍ 31 ՅՈՒՆԻՍ 13   26 ՍԷՖԷՐ 1319 — 31 ՄԱՅԻՍ 1317   ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ՔԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամեն տեսակ գրութիւններ։
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38 Պապը Ալի ճատտէսի 38

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Journal Arménien
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
Ohannès F. Kaisérian
38 GRAND' RUE DE LA S. PORTE 38
Constantinople

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖՔԵԱՐ

10 ՓԱՐԱ   10 ՓԱՐԱ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

منظومهٔ افكار
صاحب امتياز و مدير مسئولى
اوهانس فريد قيصريان
مطبعه و اداره‌خانه‌سى
باب عالى جوارنده ۳۸ نومرولى دائرهٔ مخصوصه‌در

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղr.	50 ղr.
Գաւառներու համար	108 ղr.	60 ղr.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ   ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ԿԻՆԵՐՈՒ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻՆ

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐ

Բ.

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Այցելութիւն բառին նշանակութիւնը թէպէտ ըստ երեւոյթին նշատ պարզ ու դիւրըմբռնելի է, սակայն եթէ քիչ մը խորը թափանցենք ու խորհինք անոր վրայ, պիտի տեսնենք թէ կարծուածին չափ անզգամ [?] գաղափարներ չի պարունակեր անոր [?] թէ դժուար է մէկ երկու բառով անոր սահմանը կատարելապէս տալ։ Արդ, այս մասին պարտաւորուած եմ օտար մեղբերի [?] մը դիմել բացատրելու համար ամբողջովին ինչ որ պարզէն խոհուած է ու դեռ այսօր կը խորհուի կենցաղագիտական այս երկրորդ հարցին վրայ։

Ֆրանսացի հայտնի տնտեսագէտ եւ հանճարեղ ընկերաբան Պ. Ֆէլիքս Մարսէլ իր «Ընկերային դաստիարակեր» անուն հռչակաւոր գիրքին 68րդ էջին մէջ սապէս կը սահմանէ այցելութիւնները.

«Մարդիկ ծնած չեն որ առանձին բնակին, անձնի ու չորնան, եւ ո՛չ ալ ապաստարաններ որ լեռներու կատարները կամ անծանօթ սարոտը զետեղուած դիւանն լուրկ անցորդները, անոնք կենդանի էակներ են, արիւն եւ սիրտ կրող հոգիներ որք որչափ ալ ջերմ փափաքներ տածեն իրարու նկատմամբ մնացած տարբերութիւններէ կամ կենցաղային յարաբերութիւններէ ազատելու համար մենարաններ քաշուելու, դարձեալ նոյնական պէտքերն պիտի մղեն զիրենք մօտենալու եւ շղթայի մը օղակներուն պէս զիրար գրկելու անդրադէպ [?]։ Ընտանիք մը չի կրնար իր բոլոր պէտքերը միայնակ հոգալ եւ ինք իր մէջ վայելել երջանկութիւն. անոր բնական փառասիրութիւնն ու միօրինակութենէ ձանձրոյթը դուրս կը նետեն զայն իր հանգստաւէտ յարկէն օտարներու հետ յարաբերութեան մէջ գտնուելու, իր առաւելութիւնները ծանօթներուն ցոյց տալու եւ ընդօրինակելու ինչ որ արտաքին աշխարհը կը բերէ իրեն քաղցր, բարի, հաճոյ եւ դիւրին նաեւ չէ՞ր։ Եթէ մարդիկ պէտք չունէին իրարու, ինչ հարկ որ այսպէս քաղաքներու մէջ բնակէին, իրարու մօտ եւ իրարու աչքի տակ՝ աւելի լաւ չէ՞ր ըլլար որ դաշտերու եւ անապատներու խորը երթային իրենց զաւակներով վայելելու բնութիւնն ու անկէ իրենց պարգեւուած սէրը։ Ո՛չ, լեռան մարդակեր վայրենին իսկ իր ապաստարանէն դուրս կը խոյանայ եւ կ'երթայ փնտռել իր ընկերները որոց հետ յօշոտած ու լափած էր նախորդ իրիկունը իր բռնած մէկ որսը։ Ասիկա կը նշանակէ թէ՝ վայրենի թէ քաղաքակիրթ, ամէնքս ալ առհասարակ, անքակտելի կապերով իրարու միացած ենք անհրաժեշտաբար, ու եթէ կայ մէկ տարբերութիւն Աւստրալիոյ լեռնայիններուն ու մեր միջեւ, այն ալ սա է թէ մենք հետզհետէ զարգացած, արուեստակած ենք մեր սովորութիւնները, մինչդեռ անոնք նախապաշտական դարերու անհոգութեամբ, առանց պաշտօնութեան, առանց խիղճի ու ամօթի կը տեսնուին մէկմէկու հետ։ Վայրենիին այցելութիւնը յաճախ խարդախութեան մը կամ լաւ որսի մը գիշատումը ունի իրեն պատճառ, բայց մերինն այնպէս չէ. մեր այցելութիւններով երբեմն ծանր կնճռոտութիւններ կը յարդարուին, վարկեր կը բարձրանան, վարկեր կը խոնարհին, բարեկամական կամ ազգակցական կապեր կը հաստատուին, դերքեր կը շինուին, խղճմտեր յառաջ կու գան, ձանձրոյթներ կը փարատին եւ վերջապէս հաճելի կամ տհաճ ժամանցներ կը ծնին։»

Կը տեսնէ՞ք, Պ. Ֆէլիքս Մարսէլի վերագրեալ տողերը, որքա՜ն պերճախօս են ինքնին եւ որքա՜ն լաւ կը բացատրեն այցելութիւններու ծագումն ու նպատակը. մեզի այլեւս ուրիշ բան չի մնար ընել եթէ ոչ ըսել հոս թէ երբ, ինչպէս եւ ո՛ր պարագաներու տակ փոխադարձ այցելութիւն տալու են կիները։

Կիներուն համար գլխաւորաբար տարին երկու օր կայ այցելութեան երթալու, մին Ծնունդին, որ դժբախտաբար վերցուած է այժմ օդերու ցրտութիւնը պատճառ բռնելով, եւ միւսը Զատկին՝ որ արդէն տօնական հանդէսին չորեքշաբթիէն սկսելով կը տեւէ մինչեւ Համբարձում, եւ անոր անհրաժեշտ է թէ՛ իբրեւ շնորհաւորութիւն եւ թէ՛ իբրեւ ամրապնդում բարեկամական կապերու։

Այցելութեան գացող կին մը, եթէ չուզեր իր մերժում հանդիպիլ, պէտք է նախապէս լուր զրկած ըլլայ հիւր ընդունիք [?] տունը, հակառակ պարագային վշտանալու չէ երբ ըսուի թէ տիկինը այս ինչ կամ այն ինչ պատճառով չի կրնար հիւր ընդունիլ նոյն օրը իր տունը։

Ինչպէս ամէնուս պատահած է շատ անգամ, սպասելը աշխարհի վրայ ամենադժնդակ [?] բաներէն մին է, ուստի երկուստեք ջանալու է հաւատարիմ գտնուիլ տրուած ժամադրութեան։ Եթէ նոյն միջոցին յանկարծ դէպք մը պատահի կամ ուրիշ մը հետ տեսնուիլ հարկ ըլլայ, քաղաքավարութիւնն ու փափկանկատութիւնը կը պահանջեն որ անմիջապէս տեղեկացնենք պայման մեր հիւրակալ տիկնոջ. սոր համար նոյն իսկ երբեմն հեռաւոր վայրերէ հեռագիր կը տրուի։ Փոխադարձաբար հիւրընկալ տիկին մը պարտաւոր է տրամադրել [?] մը եւ է միջոցաւ մը խոկոյն իմացնել այցելուին թէ վերջին պահուն կարեւոր գործ մը կամ սպասուած մը պատահած ըլլալով չէ կարող մէկը ընդունիլ — այս պարագային վշտի բառ մը աւելցնելու է զրկուած լուրին հետ կամ քաշուած հեռագրին տակ — ու եւ թէ որոշեալ օր մը դարձեալ պատրաստ ընդունելու կ'ըլլայ [?]։ Այցելութեանց նշանակեալ օր մը մերժումը [?] մէջ ամենէն խոհեմ ու սիրուն բանն է, վասն զի անով տեղի տուած չենք ըլլար թիւրիմացութիւններու եւ քմահաճ լեզուաց՝ որք ոչինչ բանի մը կը նային անմիջապէս վատ տարաձայնութիւններ հանելու համար կնոջ մը շուրջը։

Թէեւ այժմ սովորութիւն է առհասարակ բոլոր այցելուներն հիւրանոցի դուռնէն ընդունիլ, սակայն ես կը փափաքիմ որ, տիկինն'ը եւ օրիորդն'ը, մենք այնքան օտարամոլ ու նորասէր չըլլանք։ Չեմ գիտեր դուք ի՞նչ կ'ըսէք. այցելուին համար ես քիչ մը ծանր կը գտնեմ եւ վիրաւորանքի առիթ մը կը տեսնեմ առանձին կամ ծառայի մը առաջնորդութեամբ մինչեւ հիւրանոցի դուռը յառաջանալը։ Ուրեմն մեծ փափկութիւն մը եւ համեստութիւն մըն է տարեց կիներն դիմաւորել մինչեւ սանդուղին տակը, հասակակիցներն մինչեւ սանդուղին գլուխը եւ փոքրերն մինչեւ սենեակին նախադուռը։

Այցելութիւն մը կէս ժամէ կամ առաւելն մէկ ժամէ աւելի ըլլալու չէ. բացառութիւն են ազգականներն ու մտերիմ բարեկամներն՝ որք կրնան իրենց կամքին համեմատ նստիլ ու տեսակցիլ մինչեւ ո՛ր ժամանակ որ ուզեն։

Հարկ է այցելուին հանդէպ դուարթ դէմք մը ցոյց տալ եւ երբէք դժգոհութեան կամ ձանձրութեան նշան չարտայայտել։ Դաշնակ զարնուած տուներն օրէնք է ի պատիւ հիւրին մի քանի գեղեցիկ կտորներ նուագել, մանաւանդ միջոց նկատողութեան առնելով որ մեր աղնուական ունկնդիրն չի տաղտկանայ։

Համբոյրի սովորութիւնն, որով տիկիններն ու օրիորդները կը համբուրեն զիրար եկած ու գացած ատեն, այսօր Եւրոպացի նշանաւոր բժիշկներու յայտարարութեամբ միքրոպներու տեղափոխութեան իբրեւ գլխաւոր [?] ուղի ճանչցուած է. ուստի միանգամ ընդ միշտ աշխատելու է ջնջել այդ չեմ գիտեր ինչ «Ցուցական մտերմութիւնն» ու անոր տեղ ձեռքի ո՛չ պինդ, ո՛չ թոյլ, քաղցր սեղմում մը հաստատել։

Հիմա բոլորովին շնորհազուրկ եղած [?] են արեւելեան աւանդական անուշներն ու սուրճը, հետեւաբար անտեսանէ ըմպելիով մը կամ թէյով մեծարելու է հիւրը։

Երբեք պատշաճ չէ առօրեայ հագուստներով ներկայանալ այցելուին, այլ հագնելու է շրջազգեստ մը որ սեւ ըլլայ, պարզ եւ նորաձեւութեան համեմատ պատրաստուած։

Դեռատի կին մը եւ աղջիկ մը չեն կրնար առանձինակի այցելութիւն փոխանակել. եթէ հարկ ըլլայ՝ օրիորդին կամ տիկնոջ ընտանիքի անդամներէն մին պէտք է ընկերանայ անոր։

Հարուստ տիկիններ բնաւ արհամարհելու չեն միջակ եւ աղքատ դասակարգի տիկինները, փոխադարձաբար իրենք ալ այցելութիւն տալու չեն անոնց. բայց մանաւանդ արհեստաւոր եւ գործաւոր դասակարգի տիկիններն են որ միշտ փնտռելու են իրենց ամուսիններուն արհեստակիցներու տիկինները, եւ այս պարզապէս՝ թէ իբրեւ պարտք, թէ իբր քաղաքավարութիւն եւ թէ իբր շահ իրենց անձին։

Ենթադրենք թէ կին մը չախորժեցաւ երբեք իր այս ինչ այցելուէն, պայն կրթութեամբ ճամբու դնելը եւ ուրիշ պնդուած դարձեալ անոր այցելութիւնը ընդունելու միակ միջոցն է՝ ըսել թէ կը ցաւի որ չպիտի կրնայ կանոնաւորապէս փոխանակել իր այցելութիւնը։ Սրամիտ կին մը որ ուսած է թէ ի՛նչ են ընկերութիւն մը եւ անոր մէջ խօսելու կերպերն, շատ դիւրաւ պիտի ըմբռնէ այս լեզուն եւ անգամ մըն ալ չպիտի գայ ձանձրացնել իր հիւրընկալուհին։ Այցելութիւն մը ուշացնելն հնարաւոր է եւ համեմատ է այս լեզուին, ուստի կասկած չի ներշնչելու համար ջանալու է փութով պատասխանել սիրելի ազգականներու եւ բարեկամուհիներու այցելութիւններուն։

Նոր հարս մը միշտ զգուշաւոր ըլլալու է իր յարաբերութեանց մէջ. աւելի աղէկ է որ նախաքայլն վայրենի, մանաւանդ յորջորջուի նա, քան թէ յանձնայ անխորհ այցելութիւններ որոնց վտանգն կարելի չէ ո՛չ այսօր, ո՛չ վաղը եւ ո՛չ միւս օր։

Վ. Ս. ԱՐԾՐՈՒՆԻ

Ց. Գ. — Ցարգելի Մ. էֆ. Նագիկեանի, գիտել կուտանք թէ մենք բնաւ ու բնաւ դիմած չենք իր Գիլձմաններէն թարգմանած գիրքերուն, մեր աղբիւրներն եղած են, ինչպէս ըսած ենք մեր նախորդ յօդուածով, Ֆրանսացի հեղինակներ եւ նոյն իսկ այս միջավայրը — Կ. Պոլիս։ ՆՈՅՆ

ՅԱԿՈԲ ՊԱՐՈՆԵԱՆ

[illegible]
ԻՐ ՄԱՀՈՒԱՆ ՏԱՍՆԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻՒ
ՄԱՅԻՍ 27

Է.

Սակայն Պարոնեան յանդուգն եղաւ իր անյաջողութեան մէջ իսկ, երբ Մեղու դադրեցաւ չկարողանալով տոկալ վնասին, Պարոնեան զգաց որ չպիտի կրնայ չարունակել. 1874ին կը սկսի հրատարակել «Թատրոն»ը որուն մէջ Պարոնեան պիտի փայլէր ամենէն աւելի։

Պարոնեան Մեղուի յառաջադիմին [?] շարունակողը եղաւ, Մեղուի պէս կը կծէր մեր հանրային գործիչները, թաղական եւ հոգաբարձու, միշտ հեգնութեամբ ու ձաղկութեամբ հետ, մոլութիւնները իրենց քննադատութիւնը գտան եւ մեր ընտանեկան կեանքի յարի [?] ունակութիւնները միշտ քաշքշուեցան հոն։

Ազգային Ջոջերը՝ Թատրոնին մէջ կը սկսի, ուր պատկերացուած է այն ժամանակուան դէմքերը, սուր ու հեգնական ոճով. այդ կենսագրականներու մեծ մասը զատ գրքի ձեւով հրատարակեց, եւ որք երկու անգամ եւս տպագրուեցան զանազան անգամ [?]։

Իսկ այդ կենսագրութիւններէն փոքր մէկ մասը կը մնայ չհրատարակուած՝ Ազգ. Ջոջերու մէջ, այդ կենսագրութիւններուն մէջն ալ չահեկան բաներ կան։

Թատրոն կը տպուէր 500 հատ եւ կը հրատարակուէր շաբաթը 3 անգամ. գիրքը այժմու Մանզումէի Էֆքեարի չափ գրեթէ, եւ որու ճակատը կենդանիներու պատկերներ դրուած էին. եւ ամէն մէկ կենդանիին տակ զանազան լրագրաց անուններն դրուած էին։

Մինչդեռ Թատրոն 500 հատ կը տպագրուէր, անդին Մասիս 2000 եւ աւելի օրինակներ կը սպառէր, այս վերջինը ամբողջ կը լափէր հասարակութենէն, մինչդեռ առաջինը հազիւ 1-200 օրինակներ կը վաճառուէին, որուն գինն ալ 40 փարայ էր։

Սակայն Թատրոնին չծախուելուն գլխաւոր պատճառներէն մէկն ալ իրեն գործակատարին ապիկարութիւնն էր, այդ մարդը՝ լրագրավաճառ մը, որուն անունը տալն պիտի խնայենք, անչափ օգտուած Պարոնեանէ, դիտմամբ Մասիսին սպառման կը նպաստէր իր ջանքը, որովհետեւ Մասիսը ամբողջ թերթ կու տար իրեն եւ շահերով տպագրել [?] հոգն անգամ չէր ըներ եթէ դրամը չտար անգամ, նոյն իսկ թերթը չծախուած ատեն, վասն զի դրամ չահելու համար ուրիշ շահաւոր աղբիւրներ չէին պակսեր Այվազեանին։

Մինչդեռ Պարոնեան միշտ դրամը կ'ուզէր. որովհետեւ իր հացագինն էր այն եւ մինչ հետզհետէ սրամիտ յօդուածներով կը լեցնէր, լրագրավաճառներն ալ մասնաւոր ջանքերու բերմամբ կը ջանային չծախելու զԹատրոն։

— Պ. լրագրավաճառ, Թատրոն մը տուր, ըսուած ատեն։

— Չունիմ, կը պատասխանէին, Մասիսը առէք, Մասի՛սը, Ջիւլի Հասիրին Քեպպրան երթալը կայ, աղուորիկ է։

— Է Մասիսը ատեն ուրեմն, կ'ըսէին որով Թատրոնին տեղ Մասիսը կը քշուէր եւ Պարոնեանի հետ հասարակութիւնն ալ կը վնասէր սակայն, չը կարդալով անոր շատ մը օգտակար եւ երգիծանք բռնելու արժանի յօդուածները. որոնց մէջ արդարեւ, մարդս իր մոլութիւնները կրնար սրբագրել։

Երկրորդ պարագան եւ թերեւս ամէնէն կարեւորը, Պարոնեանի ներքապէս վնասին, chantage չընելն էր, այն ատենը սովորութիւն էր եւ նոյն իսկ թերթերու առաջնակարգներէ շատերը անգամ այսպէս կ'ընէին, ո եւ է ընթերցողէ եւ կամ ո եւ է անհատէ դրամ առնելով անոր համար ձրի գովեստներ, արժանի կամ անարժանի պարսաւ մը կամ քննադատութիւն մը գրել եւ անոնց պատասխան հերքում մը տալ, իրաւ կամ անիրաւ միշտ դրամով,

— Տարեկան մը բաժանորդ գրուէ որպէս զի սա յօդուածը չգրեմ քեզի, կ'ըսէին, Պ. խմբագիրները. բան մը որ Պարոնեան իր կեանքին մէջ չըրաւ երբէք։

Այս տրամադրութիւններուն մէջ բնական էր որ Թատրոն չը շարունակուէր եւ դադրեցաւ 1879ին, մինչդեռ Պարոնեան արդէն 1875—76ի Լայնեբուն [?] մէջ շնչին վճարումի մը փոխարէն կը գրէր իր գեղեցիկ յօդուածները եւ Ազգ. Ջոջերու շարունակութիւնը որոնցմէ կարեւոր մաս մը հրատարակեց 1879ին 3 հատորի մէջ ամփոփելով։

Հետեւեալը օրիորդի մը կողմէ ղրկուած ըլլալով, անկողմնակալութեամբ կը հրատարակենք առանց բոլորովին համակարծիք ըլլալու իրեն։

ՍԽԱԼ ԸՄԲՌՆՈՒՄՆԵՐ

«Մանզումէ»ի 38րդ թիւը առած կը կարդայի, երբ ուշադրութիւնս գրաւեց «Նորավէպի մը առթիւ» խորագրով յօդուածը։ Պ. յօդուածագիրը կը պարզէ մեր հրապարակագիրներու վարքը, բարքը, անոնց գրութիւնները եւ անոնց ժողովրդին մէջ մացուցած ծուռ գաղափարները, բաց նորավէպերու ըրած աւերածութիւնը ինչպէս նաեւ խմբագիրներու անհոգութիւնը առանց մասին։

Հասարակութեան կողմէ կը բողոքէ թէ՝ ինչո՞ւ անօգուտ ու գրական սին խնդիրներով կը զբաղցնեն ժողովուրդը։ Եթէ անհատական եւ կամ սակ իրն եղած ըլլար այս դիտողութիւնը անուշաներելի ըլլար թերեւս, բայց ամբողջ ժողովրդին բերնէն կը խօսի առանց սակայն ուսումնասիրելու անոր տրամադրութիւնները։ Չեմ կարծեր որ ազգութիւն մը ամբողջ՝ միայն գիտական միայն կրօնական եւ միայն վաճառականական խնդիրներով զբաղի, այլ ազգի մը իւրաքանչիւր դասակարգը, իւրաքանչիւր անհատը տարբեր տրամադրութիւններ ալ կ'ունենայ եւ տարբեր խնդիրներով ալ զբաղելու պէտք է։ Երբ շատեր չեն ախորժիր գրական յօդուածներէ ուրիշներ կը սիրեն, կան որ գիտութեան հակառակին մինչ ոմանք անոր յառաջ կուզած [?] կը մնան։ Ինչո՞ւ ուրեմն անօգուտ նկատենք հանդէսներու մէջ եղած գրական վէճերը, բանակռիւները, անոնք չե՞ն որ կը մաքրեն թերութիւններ եւ կամ ուղղութեան կը վերածեն ծուռ գաղափարներ (փակագծի մէջ ըսենք արդեօք թէ մեզի չի վերաբերիր գրողներու թաքուն նպատակները)։ «Մասիս»ը գրական թերթ մը ըլլալուն համար պէտ չէ՞ արդեօք հիւրընկալելու գրական արդիւնաւոր ուսումնասիրութիւններ եւ գրական վէճեր, որոնք ոմանց կողմէ անօգուտ սեպուին թերեւս։ Հապա՛ այն նորավէպերը, այն խեղճ նորավէպերը որոնց գլխուն եկածը չմնաց եւ որոնք կարդալը բարոյականներու անարգանք եւ զզուանք կը պատճառեն, չընդունուին հանդէսներու, օրաթերթերու մէջ. ինչ, կ'ուզէ՞ք որ գրական թերթ մը դրէ խահուէին հրապարակը % 6 վաստակ է, սանք յարմարագոյն պիտի ըլլայի՞ն արդեօք, այս բաները եւ ասոնց նմանները օրաթերթերու մէջ լայն տեղ մը ունին արդէն, իսկ գրական թերթերը մի միայն սեփականուած են զուտ գրականներու համար որոնք կը մշակեն միտքը, կ'ազնուացնեն հոգին, կը սորվեցնեն գեղեցիկը եւ կը ներշնչեն վսեմը։ Բայց վէպը որչափ ալ առաջնոյ երեւի կարգ մը վանականութեան համար սանդղծուողներուն, դարձեալ իր օգուտն ու բարոյական զաւն ունի իր մէջ։ Արդեօ՞ք Զօհրապը եւ ուրիշներ չի գրեն նորավէպեր որոնք կարծեմ թէ ուշ կամ կանուխ ժողովրդին բարքերը շակողները պիտի ըլլան եւ ոչ թէ տաղտկացուցիչ անհամ քարոզի նման գրութիւնները։ Գրեթէ կէս մը զատախարակուած ժողովրդը մը առողջապահութիւն, տարրաբանութիւն, բնագիտութիւն սորվելէ առաջ, պէտք է ճանչնայ աղէկը, գէշը, չարը եւ բարին։

Զարմանքով եւ գթութեամբ ապշելով կը կարդամ սա նախադասութիւնը թէ այդ տեսակ վէպեր պարունակելու համար անկարելի կ'ըլլայ անոնց ընթերցումը յարմարցնել տղաց եւ ուրիշներուն։ Ո՛հ, ո՛հ, որչա՜փ ծայրահեղութիւն, ո՛վ պարոն յօդուածագիր, ո՛չ, չի գայթակղինք այդ տեսակ գրութիւններէ, չի մեղանչենք գրողներուն դէմ, չդատապարտենք խմբագիրները, վասն զի անոնք ենթարկուիլ [?] վէպերը չթխփողնե՞րը [?], որք մեծնալով թերեւս մեզ անդունդը գլորեն։ Հապա ինչ վարդագոյն ակնոցներով դիտեն մեզ մէջ ծածկուած անհաշտ [?] թերութիւնները եւ կամ լսեն, ո՛չ, այդ անհանդուրժելի պիտի ըլլայ կարծեմ։

Չի գայթակղինք նաեւ մեր գրագէտներու ոչ-գեղեցիկ բարքերէն, որովհետեւ անոնք չեն գրեր իրենց ըրածը որ իրենց անհատականութեան կը վերաբերի, այլ կը գրեն միշտ ինչ որ գեղեցիկ, ինչ որ վսեմ եւ ինչ որ ազնուացուցիչ ու բարոյացուցիչ է հանրութեան։

Զափէն աւելի անաչառ չըլլանք նաեւ խմբագիրներուն, միայն զանոնք ընելով պատասխանատու ժողովրդին անկման. ո՛չ, ժողովրդական դերը աւելի ծանրակշիռ է քան խմբագրինը։ Դաստիարակը եթէ առանց տասը աշակերտ ունենայ իր իրաւասութեան տակ, ժողովրդին մէկ տասներորդը ունեցած կ'ըլլայ, դաստիարակի թող մարդէ անոնց գաղափարները, հոգիները ազնուացնէ, որտերնին մշակէ եւ բարի սերմերով օժտէ, այն ատեն մարդկութիւնը դաստիարակուած կ'ըլլայ եւ ոչ թէ ափ մը աշակերտներ։ ՇՈՒՇԱՆ

ՆՈՒԷՐԸ

Դարունը եկած... Նուարդ եւ Լեւոն ամուսնացան [?] նոր հարս ու փեսայ էին։ Կինը ուսեալ էր, միջակ գեղեցկութեամբ եւ կը խօսէր լաւ անգլիերէն, մինչդեռ ամուսինը, պարզ շուկայի, Ա. ը որ տեսնար Բ. ը... հաշիւը կը փակցնէր գրեթէ. այսու հանդերձ Լեւոն բարեպաշտ ու ճարպիկ երիտասարդ մըն էր։ Անյարմար ամուսնութիւն մըն է, կ'ըսէին ծանօթները, հիմնելով իրենց կարծիքը մանաւանդ այն ընդդիմութեան վրայ զոր աղջիկը ըրած էր իր ծնողաց զինքը նշանելէն առաջ։

Ցիրաւի է թէ բաւական ատեն պատճառած էր տանը մէջ օրիորդ Նուարդի յայտնած դժկամակութիւնը՝ իրեն առաջարկուած այդ ամուսնութեանը մասին։ Իր հայրն ու մայրը վիճելով յանդիմանութիւններ ըրած էին իրարու. անհամբերութեամբ վերջապէս հայրը վճռական կերպով մօրը ըսած էր.

—Ալ բաւ է վիճաբանութիւնը, խօսքս խօսք է։ Ես քեզի ժամանակին ամէն բան ըսած եմ, հարկ չկար որ մեր զաւկին բարձր կրթութիւն մը տայինք։ Զարմանք ըրինք, «Միջ-ազգային [?]», լաւ դաստիարակութիւն եւ մանաւանդ տան կառավարութիւն բաւական էին. բայց դուն մեծամտութեամբ պնդեցիր, ուզեցիր որ աղջիկնիս քանի մը լեզուներ սորվի, լաւ դաշնակ զարնել գիտնայ, օրէնքով կենցէ, կատարեալ «սալոնի աղջիկ մը» ըլլայ, եղաւ։ Ես չըսի՞ քեզի որ սորվելիք տանք վերջապէս աղջիկնիս, ամենայարմար դիրք ունեցողը Զախմախճեանը պատմելի վաճառական է, սա չէ՞ որ։ Զաւակնիս այդչափ նրբացնելու հարկ չկար, այնքան զինողութիւն չէր արժեր. մանաւանդ որ հիմայ ամուսնացող էրիկ մարդիկները «օրիորդը անգլիերէն գիտէ՞», դաշնակ կը զար-

նէ՞» չեն հարցներ կոր, այլ, «քանի՞ ոսկի թաւալում ունի» կ'ըսեն կոր։ Եթէ դուն իմ խօսքիս հետեւէիր, փոխանակ յառուկ դատաստաններ բանալով առաւել դրամ վաստկելու, հինգ կոխիկ դրամօժիտի գումար մը հաւաքած կ'ըլլայինք և աղջիկնիս աւելի հարուստ մը կրնայինք առնել։ Քանի որ այդ կարողութիւնը չունինք, պէտք է ներկայ ապիթէն գոհանալ։ Ինչ պակաս ունի սրդէն փեսացունիս. չուկան խանութպան է եղեր, աղէկ ու իր ճակտին քրտինքովը յառաջ եկած պարկեշտ երիտասարդ մը, բանիբուն, ճարպիկ և որ ապագայ կը խոստանայ, էլ պէտք է աւելի։ Վերջնականապէս կ'ըսեմ թէ այս ամուսնութիւնը պիտի ըլլայ։

Օրիորդ Նուարդ իր բարի դաստիարակութեամբը, հայրական վճռին պարտաւորեցաւ համակերպիլ։

* *

Կենայ ամենաքաղցր ժամանակը ամուսնական կեանքի մեղրալուսինն է (երիտասարդ ըլլալու պայմանաւ)։ Նուարդ և Լեւոն երբեք դժգոհութիւն մը չունէին իրարմէ։ Ամուսինը, զուարթ չուկացի, ժամանակ առ ժամանակ անմեղ քաշքշուքներ կ'ընէր անգլիերէն լեզուով ... ըսելով կնոջը՝ որմէ իբր թէ անգլիերէնի դաս կ'առնէր։ (Ախ այս չուկացիները ... կատակախօսները)։

Այն ու կին՝ կարծեաց փոխանակութեան մէջ, տարակոյս չկայ թէ կը տարբերէին։ Կինը մանաւանդ առաջնորդութեան կանոնները կը դաստիարակէր ամուսնոյն որ ... ատամնաբոյժ ճանապարհին վրայ երբեք գաղափար չունէր։

—Ինչ կ'ըսես, կը մտածէր կինը. ամուսնութեան մէջ պէտք է միշտ նախընտրել անոնք որ անդարար, կաղդուրիչ, համեղ և զօրացուցիչ են.

—(Խնդալով) Ես չուկան յաճախ ... կ'ուտեմ, որուն մէջ ... կայ կ'ըսէր օգտակար հոգի եղբայրս որ տուքթոռ պիտի ըլլար։

* *

Լեւոն իր սիրելի կնոջը ծննդեան տարեդարձին առթիւ, որ կը մօտենար, մտածեց թէ ... մը ընէ իրեն։ Այդ նպատակաւ սկսաւ մայրաքաղաքիս անուանի մակաղէնները այցելել, բայց իր հետաքրքրութիւնը գոհացնող առարկայ մը չէր տեսներ ատոնց մէջ, որովհետեւ փնտռածը դարակի վրայ նոր բան մըն էր։ Մտադրաց, Բերայի մէջ չըրջագայած պահուն, յանկարծ խանութի մը ապակիին ետեւ տարօրինակ առարկայ մը աչքին կը զարնէ, ան էր չօքօլաթէ շինուած «Մօլիէռական» քթոց մը (չէրէնկ), կարմիր թաւշապատ տուփի մը մէջ շքեղ կերպով զետեղուած։

—Էհ, էհ, ըսաւ ինքնիրեն Լեւոն, ահա դարանիլլի նուէր մը որուն մէջ «օգտակարը ախորժելիին միացած է»։ անշուշտ զայն յղացողը սրամիտ ակնարկ մը ընել ուզած է իբրեւ նուէր նոր տարւոյ ... զայն քաղցրութեամբ լուծելու համար, ինչ որ կատարեալ գաղափար մըն է։

Առանց վարանելու, Լեւոն այդ չօքօլաթին գինը վճարելով կ'առնէ և ուրախութեամբ տուն կը վերադառնայ և կը պահէ զայն։

* * *

Գարնան գեղեցիկ կիրակի օր մըն էր։ Նուարդի հայրն ու մայրը գգուանօք շնորհաւորեցին անոր ծննդեան տարեդարձը։ Լեւոն, որ դուրս ելած էր, տուն վերադարձաւ ցորեկուան ճաշէն առաջ և պահ մը տանը մէջ աներեւոյթ ըլլալէ յետոյ, երեւան ելաւ ձեռքը քթոցին տուփը բռնած և կնոջը մօտենալով ըսաւ.

—Սիրելի տիկինս, հրճուանօք կը շնորհաւորեմ ծննդեան տարեդարձդ. այդ առթիւ խնդրեմ ընդունէիր այս չնչին նուէրս։

Նուարդ որ այդչափ նրբութիւն չէր սպասեր իր «չուկացի» ամուսինէն, մեծ ուրախութեամբ տուփը առաւ, ու բանալով երբոր տեսաւ պարունակութիւնը ... նախ կարմրեցաւ ամօթխածութենէն, յետոյ չափազանց տխրելով դողդոջուն ձայնով ըսաւ.

—... Ինչ ... միթէ գիս այս աղեղ առարկայիս արժանի գտեցիր ...

—... Վշտանալուդ կը զարմանամ, որովհետեւ այդ է ... անդարար, զօրացուցիչ, համեղ, կաղդուրիչ ...

—(Տխրութեամբ) ... Ես ալ կը ծիծաղիս, հէ՞ ... (արտասուելով) մեղք, հազար մեղք, հայրս շատ սխալեր է եղեր ...

—Ոչ, սիրելի տիկինս, ոչ, դու ես որ կը սխալիս։ Դժբաղդութիւնդ «վէքացական ուսուցիչներուն» յաւակնութիւնն է որոնք քեզ նման միշտ «սրտաբխին տեսք»է մը կը խօսին։ Առիկայ կարծած իրական առարկայ չէ, չօքօլաթ է սիրելիս, մի տխրիր պարապ տեղը։

Այս ըսելով, Լեւոն քթիթը կոտոր կոտոր բրաւ ձեռքին մէջ, ի մեծ զարմացումն կնոջ որ սկսաւ ժպտիլ ու յետոյ արտասուաց ամուսնոյն բազկացը մէջ նետուելով զայն համբուրեց սրտագին. Լեւոն փութաց փոխարինել զինքը ... վաշխառու ասկոններ աւելցնելով (անարժակար պարմը)։

Լեւոն չօքօլաթին կտորները խոհարարին տուաւ որպէս զի ատով լաւ ապուր մը պատրաստէ։ Քիչ յետոյ ճաշի նստեցան։ Նախ չօքօլաթի ապուրը բերուեցաւ սեղան զոր սկսան ճաշակել։ Զարմանքի Լեւոն զուարճութեամբ հարցուց կնոջը.

—Ինչպէս է ապուրը, սիրելիս։

—(Ժպտալեամ) Շատ, շատ համով եփեր ես։

ՊԱՒՂՈՍ

ՄԻՅԱՄԻՅԱԹ

ՊՕԷՐԼԷՐ ՎԷ ՍՈՒԼՀ

Վիէննատան «Թայմզ» ղազէթասընա եազըլըյոր։

Պօէր ժէնէրալը Տըլէթին պիրատէրի օլուպ, պուրատա պուլունան Մ. Տըլէթ՝ «Ֆրէյմաէնտալթ» ղազէթասը մուհարրիրլէրինտէն պիրի իլէ վաքի օլան պիր մուլաքաթընտա, Պօէրլէրին ֆըքրանը մուհաֆաղատ տօլայը՝ գարիպէն հէր նէ սուրէթլէ օլուրսա օլսուն ազաը սուլհ խաէձէքլէրինէ տայիր չայի օլան հավատիսի թէքզիպ էթմիշ տիր։

Մուամիլէյհին դավլընձա, Պօէրլէր հէնուզ քէնտիլէրինէ այիտ մուհիմմաթը հարպիյէյի գուլլանմագտա օլուպ, պունլար թիւքէնմիքտէն սօնրա սաւի էլէրինէ պուլընան մըզրագը քուլլի Ինկիլիզ թիւֆէնկ վէ ֆիշէնկլէրինի խաթիմալ խուլլանաձագլար տըր։

Մ. Տըլէթին մէվգիյը հարպտան էն սօն ալտըղը թէլէկրաֆնամէյէ նազարըն, Ինկիլթէրանըն շիմտիյէ գատար սէվգ էթմիշ օլտըղը 235,000 նէֆէրտէն էլիէվմ սիլահ ալթընտա 135,000 քիշի մէվձուտ պուլունմագտա տըր։ Պօէրլէրտէն իսէ Պէշ հարպա իշթիրաք իտէնլէր 20,000 քիշի տիր։

Աֆրիգայի Ճէնուպիտէ գըշ իտրաքի հիւքմէ պաշլամըշ օլտըղընտան, Պօէրլէր սօուգ կիճէլէրի թէէսիրաթընտան գուրթուլմագ իչին չիմալէ տօղրու չէքիլմէյէ պաշլամըշլար տըր։ Մ. Տըլէթ մուհարէպէնին կէլէձէք գըշա գատար իմթիտատ էյլէյէձէյինի զանն իտիյօր։

ԻՆԿԻԼԻԶ ՎԷ ՖՐԱՆՍԸԶ ԱՍԱՔԻՐԻ

Էվվէլքի բազար կիւնիւ Թիէնչինտէ Ինկիլիզ ասքէրի իլէ Ֆրանսըզ ասքէրի արասընտա պիր միւսատէմէ վուգուա կէլէրէք, Ալման ասքէրինին տէ պուընա իշթիրաք խուսուսնէթիճէսէ թարաֆէյնտէն պիր գաչ քիշինին վէֆաթ իթմէսիյէ՝ մարէշալ Վալտէրզէնին վէֆաթ խաէնլէրին ճէնագէ ալայընտա հազըր պուլունտըգտան սօնրա, ալիմէթ էյլէյէձէյի պէեան օլունմուշ խոր։

Լոնտրա ղազէթալարը իֆատէսինէ պագըլըրսա, Ինկիլիզ ասքէրի իլէ Ֆրանսըզ ասքէրի արասընտա չըրչիկինի կիւնի տիկէր պիր արպէտէ զուհուր իթմիշ տիր։ Ինկիլիզլէր աթէշ իթմիշլէր, իքի Ֆրանսըզ մագթուլ, պէշ Ֆրանսըզ մէճրուհ օլմուշ տուր։ Էկէր չու խատէր տօղրու իսէ, պու նէվի միւնազաաթըն թէքաուպիւխինտէն տօլայը թէէսսիւֆ իթմէք լազըմ կէլիր։ Մամաֆիհ սօն հավատիսին բազար կիւնիւ վուգուա կէլէն էվվէլքի հատիսէտէն զալէթ օլմասը տա միւմքինտիր։

Չին մէսէլէսինին պիտայէթը զուհուրընտան պէրու պու կիւնի վուգուաթ աէֆաթըա թէքէրրիւր իթմիշ տիր։ Ինկիլիզլէրէ Րուսլար արասընտա Շան-Հայ-Գուանտա զուհուր իտէն արպէտէ էլէյհի քէսարի էտէմիյէթ իթմիշ, վէ պուրատան պիր գաչ այ մուգատտէմ Թիէնչինտէ պիր իմթիտաղը արազի միւնազիէ պէթինէ՝ Ինկիլիզ վէ Րուս ասքէրի արասընտա զուհուր իտէն իխթիլաֆ պիր գաչ կիւն պիթմիւն դավղալարի իչին, վէ էֆքեարը ումումիյէի թէլաշա իլգա էյլէմիշ իտի։ Թիէնչինտէ Ֆրանսըզլարլա Ինկիլիզլէր արասընտա տիկէր պիր միւնազաա զուհուր իթմիշ իտի։ Նիհայէթ՝ կէչէն բազար կիւնիւ պիր հատիսէ վուգուա կէլէրէք։ Ալմանլար տա պունա գարըշմըշ, վէ թարաֆէյնտէն պիր գաչ քիշի մագթուլ վէ մէճրուհ օլմուշ իտի։

Վագաա՝ ագվամը մուխթէլիֆէյէ մէնսուպ սաաքիր արամընտը պուլունան պիր պէլատէ պու կիպի ահվալըն էօնիւնիւ ալմագ միւշքիլ տիր։

Ագայի Շարգտա պուլունան Ինկիլիզ սաաքիրի գումանտանը ժէնէրալ Կազլէրէ սաւխ, պու կիպի խատիսաֆաթըն զուհուրընտա թէաճճիւպ իթմէ՛վէ ... վէ էնէմմիյէթէկ իթմէզ էյլէմէքտէ իտէնէրէք ... չայլէնէքյի բէյնութ պուլընտըրյօր։

Ֆիկ-րօ կազէթասը հէր արպէտէ զուհուրընտա մութլագա Ինկիլիզլէրտէն պահս խուլմէսի՝ Ինկիլիզ սաքբրինին բէգատ ումուրը Ինղիպաթիյէյէ մուգթէսիր գումանտանլար էլիննէ օլմաարընա աէլալէթ իթաիյինի պէյան իտիյօր։

ԴՕՐԷ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Չին իխթիլաֆըը ախիրէսինին զուհուրընտան էվվէլ՝ աէֆաթլա մէկ-գէյի միւնագաշատա վագ օլունան Դօրէ մէսէլէսի՝ Ճարմնաս Րուսիա վէ Ինկիլթէրա տէօվլէթլէրի արասընտա աէրմայէի իխթիլաֆ օլմագտա իտի։

Միւտաւէլէ մէմալէկէտն պէրու Դօրէնին բայթախթը պուլունան Սէուլ շէհրինտէ իգամէթ իտէն Մօնէ-Գ Բօթ ղազէթասը մուխապիրի մախսուսը՝ պու քէրրէ Շանկայա ավտէթլէ՝ Դօրէ հագգընտա թաֆսիլաթը աթիյէյի իթա խոյօր։

«Մագլավի Պրօմն» մէսէլէսի հէնուզ թէսվիյէ խուլլմէմիշ տիր։

Մալում օլր քի մէմուրինինտէն Մ. Մագլավի Պրօմն Դօրէ կէօմրիւք նազըրը ումումիսի օլուպ՝ ախիրէն պիր վէսիլէ իլէ մահալը մէմուրիյէթինտէն ազլ խուլմէք իսթէնիլմիշ, ֆագաթ Ինկիլթէրա հիւքիւմէթինին խայրաղը չիտտէթ իիմէնի խուզէրինէ՝ խըգա օլունմըշ խոր։ Սէուլ լիմանը օլան Չէմուլբօա լէնկէրկեահը օլան 4 Ինկիլիզ զըրհլըսը՝ մուամիլէյհ աէյհինտէ իթթիխազ օլընաճագ հէր տիւրլիւ հարէքէթա մանի օլմագտա տըր։

Ինկիլթէրա մասլահաթկիւզարընըն պու պապտաքի մէթանէթը շիմտիյէ խայրէթ տիր, էվվէլա նէնի պիր կէօմրիւկ խարէջի ինշասը իչին պիր գըմ էրազի թամինի վէ իթաաը. սանիյէն՝ Պ. Պրօմնըն հիչ օլմազսա սահա պիր աէնէ թէմտիտը մէմուրիյէթի։

ԱԼՄԱՆԵԱ ՎԷ ՖՐԱՆՍԱ

Ժէնէրալ Պօնալ հագգընտա իզհար օլունան աարը խէթիրամ վէ մէվէտէթտէն սօնրա՝ պիր չօգ աարը նէզաքէթ թէաթխինէ աէյլամ օլունմըշ օլր քի պունլարընտա զիքրի լազըմ տըր։

Ֆրանսա իթֆաիյէ ճէմիյէթի րէիսի Մ. Կէմնէթ Պէրլինէ միւվասէլէթ էյլէտիյի վագըթ՝ իլք վէսիլէ խուզէրինէ Իմբէրաթօր հազրէթլէրինին վէ խանէտանը իմբէրաթօրիյէնին սըհհաթլէրինէ պատէնուշ օլմագ իչին՝ Ֆրանսա րէյիսի հիւքիւմէթինտէն թալիմաթ ալմըշ օլտըղընը պէյան իթմիշ տիր։

Մ. Կէմնէթին պէօյլէ պիր իֆատէտէ պուլընտըղընը «Նօյէ Տայչէ Ալկէմայնէ Զայթունկ» եազըյօր։ Պու կազէթանըն նիմ րէսմի պիր սըֆաթը հայիզ օլմասընա նազարէն, պու սէօզլէրին աէրձ ու գայտ խուլմէսի պիլխասսա նազարը տիգգաթա ալընմաը օլտըղը կէօսթէրիր։

Մ. Կէմնէթ՝ տիւն իթֆաիյէ զիյաֆէթինտէ պու վազիֆէսինի թէմամի իլէ իֆա էյլէմիշ տիր։ Մուամիլէյհ հէր նէ գատար Ալման լիսանը կիւճլիւքլէ թէքէլլիւմ իթմէքտէ իսէ տէ՝ վազիֆէսինի բէք պէօյլէ պիր մէհարէթլէ իֆա իթմիշ տիր։

Մ. Կէմնէթ Ալմանլարըն հագգընտա խըրագ իլէտիքլէրի սարը հիւսնի գապուլտան պահս իթաիքտէն սօնրա՝ սուլհ վէ մէսալէմէթին համիսի պուլունան Ալմանեա իմբէրաթօրը հազրէթլէրի իլէ՝ Իմբէրաթօրիչա հազրէթլէրինին սըհհաթլէրինէ պատէնուշ օլմուշ տըր։

Ֆիկ-րօ կազէթասընըն Պէրլին մուխապիրի իթֆաիյէ դօնկրէսի միւնասէպէթի իլէ չու միւթալաաթա պուլընըյօր. «Ժէնէրալ Պօնալըն մէմուրիյէթի հիչ պիր սըֆաթը սիյասիյէի հայիզ տէյիլ իտի։ Ֆագաթ՝ «Սուլհ վէ մէսալէմէթին համիսի» չէրէֆինէ թէմթի օլունան իգտամըն մահիյէթը սիյասիյէտէն արի օլտըղը խատա օլունամազ։ Հէր հալտէ՝ Ալմանեա թարիխը իթթիլաֆա կիրմէյի ֆիքրինէ գօյմըշ իտէ՝ Պէրլինտէ՝ Մ. Պօրժուա կիպի ֆազըլ պիր աէֆիր պուլունտուրմագլա իքթիֆա էթմիշ օլուր։»

ԲԱՐԻԶ ՊՈՐՍԱՍԸ

ՊՈԼ ԿԻՃԷՔԻ

Յունիս, 12 1901

Ֆրանսըզ էսհամը	101.02
Րէժի	321
Գօնսօլիտ.	25.15
Շըմէնտըֆէր	113.
Պանգ. Օթօման	553
Թրանսվալ	91.25

ԽԱՐԻՃԻՑԷ

ՖՐԱՆՍԱ

ՖՐԱՆՍԱՆԸՆ ՊԷՐԼԻՆ ՍԷՖԻՐԻ.— Տէյլի Քրօնիքլ ղազէթասընըն Բարիս մուխապիրինին իֆատէսինէ կէօրէ՝ Ֆրանսա խարիճիյէ նազըրը Մ. Տէլքասէ Ֆրանսանըն Պէրլին սէֆիրի Մարքի տը Նօայը մէմուրիյէթինտէն իսթիֆայա իթթիրմէյէ գարար վիրմիշ տիր։ Րիվայէթէ նազարէն՝ սէֆիրը մուամիլէյհին երինէ Մ. Լէօն Պուրժուա թային օլունաճագմըշ։

Մուխապիրը մուամիլէյհ՝ գարարը մէզքիւրըն Մէչ հատիսէսի իլէ իրթիպաթը օլտըղընը խասլէթէն պէյան իտիյօր։

ՏԻՎԱՆԸ ԱԼԻ.— «Մաթէն» ղազէթասը՝ ախիրէն Բարիսէ ավտէթ իտաւոյ ակրաէսմ օլունան Մ. Տը Լիւբուանա Ալիսա քէնտիսինի մուհաքէմէ խաէձէք մէճլիսը Այեան ազասը հուզուրընտա նէ կիպի պէյանաթտա պուլունաճագընը եազըյօր։

Էվվէլա՝ մուամիլէյհ գարիպէն վուգուա կէլէճէք իսթիխսապաթ հագգընտա պայը միւթալաաթտա պուլունաճագ տըր։

Սանիյէն՝ Տէրուլէտին ասիյալիսթլէրէ գարշը վուգու պուլան իթթիհամաթա ճէվապ վիրէճէյինտէն, Մ. Տը Լիւբուալիս պէօյլէ պիր միւճաաէլէյէ մէյտան վիրէճէք տիր։ Մուամիլէյհ միւճաաէլէյի մէզքիւրէ էսնասընտա՝ Տիւգ Տը Օրլէանըն թարաֆտարլարը իլէ նաափօնալիսթլէր պէյնինտէ հիչ պիր իթթիլաֆ վուգուա կէլմէմիշ օլտուղունը թասդիգէ գայիլ օլաճաղընը խէլիա խոյօր։

Շու հալտէ՝ Տիվանը Ալի մուամիլէյհին մուհաքէմէսինի բույէթէ սէլահիյէթտար օլմատըղընա հիւքմ վէրէճէք տիր։ Ֆիլ հագիգա՝ Ֆէաէտ կիպուհը աէլուսսամ ճինայէթ մահքէմէսի հուզուրընտա մուհաքէմէ օլընուպ՝ թէսավվուրլարընը իճրայա թէշէպպիւս խաէնլէրին մուհաքէմէսի միւսթէմնա օլարագ Տիվանը Ալիտէ բույէթ օլունուր։ Պու հալ՝ հէր քէսին մալումի օլտուղու խուզէ՝ պու սոն աէնէլէրտէ՝ բէյիր սապըգ Մ. Ֆէլիքս Ֆօրըն ճէնազէ ալայը էսնասընտա վուգու պուլմուշ տըր։

ՐՈՒՍԻԱ

ՄԱՏԷՆ ՔԷՕՄԻՒՐԻ.— Վուգուաթը ախիրէ էսնասընտա Րուսիա հիւքիւմէթինին Չինէ պէօյլէ պիր տօնանմա սէվգ իթտիկի մալումը աալէմ տիր։ Րուսիա հիւքիւմէթի զըրհլըլարընըն իհթիյաճը իթտիկի քէօմիւրին մէսարիֆի իչին՝ քիւլլիյէթլի փարա սարֆ իթմէկէ մէճպուր օլմուշ օլուպ, գըսմը ազամընը Ճաբօնիա իլէ Ամէրիգատան սաթըն ալմըշ տըր։

Րուսիա հիւքիւմէթի՝ մուհարէպէ էսնասընտա էճնէպի մաատէն քէօմիւրլինէ մուհթաճ օլմանըն նէթայիճը վախիմէսինի նազարը տիգգաթա ալարագ՝ պատեմա Սուքհոն վէ Եալու գասապալարընտա քային քէօմիւր մաատէնլէրինի լայըգը վէճհիլէ իշլէթթիրմէք իւզրէ՝ 600,000 րուպլի սարֆընա գարար վէրմիշ տիր։

ՊԷԹՐՍՊՈՒՐԿՏԱ կալէրի աւատընտա քային պահրիյէ աէսխիաթխանէլերինտա՝ պիրինճի սընըֆտան Վիգթալ նամընտա յէնի պիր զըրհլընըն ինշասընա՝ չաչասը մէրասիմ իլէ պաշլանըլմըշ տըր։

ՎԱՂՈՒԱՆ ՕՐԱՑՈՅՑԸ

1901		1318 Տճ.	1901 ԼՏ.
Օր	Յունիս	Սֆր. 27	Յնիս 14
1	Ուր. գկ. Պահք։ Օրհ. գկ. Հրշ. հան. ակ. Գոհաբանեմք զքեզ։ Մկ. գկ. Ով պահապան։ Հր. ապ. գկ։ Հայր գթած նախատօնակ թձ. Ով երջանիկ, սար։		կէսօր 4.24
Ծգ. Արեւ. 8.15 կէսօր 4.35	13 Տար. Պահ. Օթօն Թագաւորին Պավիէրայի։		

1816 յունիս 1ին Պէլժ հայագէտ Ֆէլիքս Նեւ կը ծնի Պելժիգայի մէջ (Ն. Տ. 13 յունիս)։ Մեռած է 1893 մայիսին։ Ուսումնասիրած է հայ եկեղեցական գրականութիւնը և շարականները.

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՄԵՐ ԱՆԿՈՂՄՆԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՄԵՐ ՀԱՄՈԶՈՒՄԸ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ իր անկողմնակալութեան ամենէն փայլուն ապացոյցը տալու համար հրատարակեց Պինեամթեանի մէկ յօդուածը՝ որուն մէջ նուազ քաղաքավարական ակնարկութիւններ կային Թերթիս մէկ հաւանելի աշխատակցին դէմ, որուն արժանիքը և կարողութիւնը գնահատուած է արդէն և վեր է ամէն դրուատիքէ։ Այդ յօդուածը հրատարակելով հանդերձ մենք մեր դաւանանքը չենք փոխած և համոզուած համար աւելի յստակ բացատրութիւններու կը կարօտինք զորս պատրաստ ենք դարձեալ անկողմնակալութեամբ հրատարակելու, պայմանաւ որ դէթ այս անգամ անձնական նախատինքներ չգտնուին։

Բաղաքական ժողովը նիստ գումարեց երէկ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Վեհմ. Սախեան բաշա Արզումանեանի, և հետեւեալ խնդիրներով զբաղեցաւ.

1. Սամաթիոյ Թաղ. ժողովը նորոգընտրուած և արդիւնքը Ընդհ. ժողովոյ կողմէ անընկալ ճանաչուած ըլլալով,— ժողովը հաստատեց զայն։

2. Նարլը Գափուի թաղականները նոր հանրագրութիւն մը ներկայացուցած և ընտրութեան հրահանգին նկատմամբ եղած էին՝ ժողովը նկատելով որ թաղեցւոց մէջ այս առթիւ անհամաձայնութիւններ ծագած են՝ առ այժմ յետաձգել հարկ դատեց, ու Պատր. փոխանորդին յանձնեց որպէս զի քննէ խոյց վէճերը և յայտարարէ արդիւնքը՝ թէ ո՞րն կրնայ տեղի ունենալ նոր ընտրութիւնը։ Միւս կողմէ ատենակալ Թաղ. Խորհուրդին չարունակութեանը պէտք տեսաւ։

3. Ուսուցչական Օգնութեան Ընկերութեան հաստատութեան մասին Ուսումնական Խորհուրդին կողմէ պատրաստուած ծրագրին նկատմամբ, Վեհմ. Սախեան փաշա՝ համոզելով իր քննութեան արդիւնքը,—ժողովը բառ առ բառ ընդունելի դատեց ծրագիրը, բայց գործադրութիւնը ապահովելու համար ինչ ինչ կէտեր բարեփոխելու կարօտ դատեց և որոշեց յանձնարարել Ուսումն. Խորհուրդին որպէս զի ծրագիրը սրբագրէ և վերադարձնէ՝ վաւերացնելու համար։

—Գարակէօզեան կտակի Յանձնաժողովոյ կողմանէ՝ գրեթէ 15,000 լիրայի ծախսու անուանած է «Խանլական Օթէլը կամ հին յորջորջմամբը՝ «Մըըըրէյէ Օթէլ»ը։ Սակարկութիւնը վերջացած գործ մըն է այս, և նոյն իսկ միջնորդութեան գին կատարողը՝ Արմաշեան Կոկանեան Նիկողոս աղան՝ չարաթ օրը յանկարծամահ եղաւ և կիրակի օրը թաղուեցաւ ի Պոլըքլը, առանց միջնորդչէք գումարը ստանալու Գարակէօզեան կտակի յանձնաժողովէն։

Սոյն հաստատարկը կալուածը՝ «մուլք է։ Եւ կը հաւատա՞ք, երբ հրատարակենք թէ այդ Օթէլին՝ գնումէն յետոյ, աւելի գին առաջներ եղած են, եւ այժմ մինչեւ 17,000 լիրայի գնահատող ու ծախու առնելու թեկնածուներ կեր են։

—Սեւասթաբօլէն Նշանաւոր վաճառական մը մայիս 25 թուով կը գրէ ու կը խնդրէ թէ, յառաջիկայ տարւոյ Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի հաշուոյն հրատարակուած ընդարձակ Օրացոյցին մէջ աւելցնել նաեւ «Համաշխարհային նշանաւոր անցքերու պատմութեանց, ո՞ր ժամանակի մէջ կատարուիլը։

Տօքթ. Տաղաւարեան էֆէնտիի հաւցէին կ'ուզղենք վերոյիշեալ առաջարկը հարկ եղած յանձնարարութիւնը ընէ առ որ անկ է, քանի որ 1902 ի ընդարձակ Օրացոյցի պատրաստութեան նախաձեռնարկն ու պատասխանատուն ինքն է պաշտօնապէս հանդէպ Ազգ. Հիւանդանոցի Պատ. Հոգաբարձութեան։

—Կրետէէն ի Պատրիարքարան կը գրեն թէ, Աթէնքի մէջ տակաւին իր շահատակութիւնները կը շարունակէ կարգալոյծ Աթանաս քահանան։ Ազդու միջոցներու մը խնդրուած է՝ այդ խառնամար անձը զգաստացնելու համար. զի տակաւին չի շառագնիր եղեր ինքզինքը Հայ Եկեղեցւոյ քահանայ կոչելու միամիտ ժողովրդեան։

—Ղալաթիոյ քարոզիչ Տ. Եղնիկ վարդապետ Պապայեանին տուած քարոզներուն նկատմամբ կծու ոճով գրըուած քննադատական մը գրկուած էր մեզ հրատարակելու խնդրանօք։ Սակայն խմբագրութիւնս, ինչ ինչ տեսակէտով յետաձգեց այդ անվայելուչ գրութեան հրատարակումը։

Այժմ գանգատներու ձայնը՝ Ղալաթիոյ Գատըգիւղ անցած է, ուր Տ. Եղնիկ վարդապետ անցեալ կիրակի օր պատարագած ատեն, կարգ մը յաւակնութիւններ յարուցեր է, իր «տան և վեց տարւան» վարդապետ մը ըլլալը պատճառաբանելով։

Գատըգիւղի եկեղեցին ժամանակաւ վարդապետի մը Չաթալ-Թագով պատարագ ընելն ալ տեսած է Զաւակեան տոհմի առթիւ։

Աւագ-Հինգշաբթի օր մը ճաշու պատարագին Տ. Եղիշէ Ծ. վարդապետին սպիտակ ձեռնոցով Վերաբերում կատարելն ալ տեսած է։ Սակայն Տ. Մելքիսեդէկ Արքաղան Մուրատեան Գատըգիւղ տասնամեայ քարոզչութեան մէջ ամէն ինչ իր պարզութեանը ու խոնարհութեանը վերածած է։ Եկեղեցական զգեստները բարձուած են։ Ուստի, Տ. Եղնիկ վարդապետ Պապայեան թո՛ղ ինքզինքը շատ չի յոգնեցնէ, չի քրտնցնէ Գատըգիւղի եկեղեցիին մէջ իր պահանջումն գոհացնելու։ Առ այժմ այսչափ։

—Ատենօք մեր Թատրաբեմը օժտուած գերասանուհի մը ունէր, որ ոչ միայն ամենուն ծափերը կը խլէր, այլ և ամենուն քաղինքը, ձօներքը, ծաղկեփունջերը։ Այդ դերասանուհին Օր. Արուսեակ Փափազեանն էր, որ յետոյ եղաւ Տիկին Ար. Պէզիրճեան։ Կը յիշուին այն օրերը, երբ Բերայի թատրոններուն մէջ ի նպաստ իրեն ընտանեկան ներկայացումներ կուտային, և միայն արտընդոստ ծափերով ու վարդեփունջերու տարափով չէին քաջալերեր ու կրկնակի ի տես բերուէր, այլ և դոյնզոյն ժապաւէններով կապուած սիրուն աղաւնիներ կը թռցնէին բեմին վրայ՝ նպաստաւորեալն նուիրելու համար, հանդերձ ոսկեղէն ու արծաթեղէն ընծաներով, և երբեմն ալ մեծագոյն շալերով։ Թատրոնի աշխատութեան յետոյ, ծաղկապսակ ու գնահատեալ գերասանուհին իր խանդավառ միճակին մէջ յաւուրց գոհաւորեալ մը ջանընկալութեամբ ու համակրալի ցոյցերով իր տունը կ'առաջնորդուէր։ Ահա այդ գերասանուհին այժմ կմախք մը կամ ոսկորներու տոպրակ մը դարձած, Ազգ. Հիւանդանոցի մէջ պատսպարուած է։ Մեր Ազգ. Բրոնիկագիրը անցեալ կիրակի օր յաւակապէս իրեն այցելութիւն մը տալով մխիթարած է թէեւ բայց ինքն ալ ախուր ապաշխարութեան ներքեւ վերադարձած է։

—Գանիքլլիի նկատմամբ գրուածի մը համար պաշտօնակից մը կ'աւելցնէ թէ 120 տունէ Րումէլի-Հիսարին մէջ ալ եկեղեցական արարողութիւնները կանոնաւորապէս չեն կատարուիր, և այս առթիւ կրօնական տեսուչի մը պէտքը վերստին կը շեշտէ։ Մենք ալ կրնանք չանքնք մանաւանդ ընելու թէ այդ 120 տուն ունեցող գիւղին տասնապատիկէն աւելի հայաբնակ տուն ունեցող կեդրոն թաղի մը Մայր-Եկեղեցիին մէջ երբեմն քահանայ մը հազիւ կը գտնուի, և շատ անգամ ալ օրինադրուած կատակեալ պարագաները չեն կատարուիր։ Արդեօք այս զանցառութեանց համար ալ կրօնական քննիչի մը կամ տեսուչի մը պէ՞տքը կայ, քանի որ Պատրիարքարանի քթին տակն է։ Այս առթիւ մենք ալ դիտել կուտանք թէ Գանիքլլիի, Սամաթիայի, Րումէլի Հիսարի պէս համեստ թաղերու համար մասնաւոր կարգադրութիւններ կրնան ըլլալ, քանի որ Աւելմաշլըի պէս գիւղ մը՝ իր սահմանափակ թուովը ու պիւտճէովը միայնուն քահանայ մը կրնայ պահել։ Մանաւանդ մեր խօսքը Գանիքլլիի համար, կ'ըսենք թէ միթէ Գանիքլլիյին՝ Ալէմտաղիին չա՞փ ալ կրօնասիրութիւն չունի։

—Կ'իմանանք թէ Տ. Վահրիճ Ծ. Վ. վերադարձած է Ատաբազարէն, ուր հրաւիրուած է եղեր մի քանի բարեկամներէ անդուոյն մի քանի ազգայնոց այցելութիւններ տալու։

—Բաղաքային բժշկական վարժարանի փայլուն շրջանաւարտներէն Տօքթ. Արմենակ էֆ. Խանձեան Թաղականական բժշկի պաշտօնով Բաէլէզա մեկնեցաւ։

—Նարլըգափուի գպրաց դասու 19րդ տարեշրջանին առթիւ, Խորէն Վ. Պէհրիկեան հրաւիրուած է Ս. պատարագ մատուցանել Ս. Յովհաննու եկեղեցւոյն մէջ, յառաջիկայ կիրակի, յունիս 3ին։

Հրատարակուեցաւ

ՓԻԼԻՍՈՓԱՅԻՆ ԱՇԱԿԵՐՏԸ

Հոգեբանական Վէպ

Հեղինակ Բօլ Պուրժէ

Թարգմանեց Օննիկ Չիֆթէ-Սարաֆ

Գին 6 դրուշ

340 էջ ութածալ

Վստահ ենք որ այսքան դիւրամատչելի գնով համակրելի թարգմանչին այդ հրատարակութիւնը ընթերցող հասարակութեան կողմէ արժանի ընդունելութիւն պիտի գտնէ, որու համար հեղինակին և թարգմանչին անունները արդէն գրաւականներ են։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Հիւմի խոտմէթլէրինէ մէպնի Ատանա վիլայէթի Իսթինաֆ միւտտաիի ումումիսի աստա. Ալի Նաւէր էֆ.յէ թէրֆիէն ուլէա սընըֆը սանիսի վէ բօլիս սէր գօմիսէրի Իզզ. Բէսալիմ էֆ.յէ թէրֆիէն սանիյէ սընըֆը սանիսի վէ Թարսուս թէլէկրաֆ վէ բոսթա միւտիրի րիֆ. Համտի էֆ.յէ սալիսէ:

Վէզայիֆ մէմուրիյէթլէրինի հիւսնի իյֆա էյլէմէքտէ ոլմալարընտան նաշի Մուհասէպէի Ումումիյէի Մալիյէ միւլհագաթ չիւպէսի միւտիրի Իզզ. Իյսա պէյէ թէրֆիէն սանիյէ սընըֆը միւթէմայիզի րիւթպէլէրի թէվճիհ պույրուլմուշ տըր.

ԹԷՊԼԻՂԱԹԸ ՌԷՍՄԻՅԷ

Տիւնքի չարշէնպիհ կիւնիւ ագշամը Ռուսիա սէֆիրը քէպիրի ճէնապլէրի Մ. Զինովիէֆ հազրէթլէրի Սէրայը Հիւմայունը Միւլուքանէյէ տավէթ պույրուլարագ թաամ էյլէտիքտէն սօնրա չայան պույրուլան միւսաատէի Սէնիյէի հազրէթը Բատիշահի իւզէրինէ սուրէթը զայըը րէսմիյէտէ հուզուրը շէվքէթմէվֆուրը հազրէթը Թաճտարիտէ չէրէֆմիւսիւլէ նաիլ օլմուշ տըր:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

ՏԻՒԵՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷ.— Տիւեունը ումումիյէ իտարէսի՝ պիտայէթի թէշէքքիւլիւնտէն պու անէ գատար օն սէքիզ սէնէ զարֆընտա Օսմանլը թահվիլաթը համիլլէրի հիսապընա օլարագ՝ 38,334,132 լիրայի օսմ. անըզ վէ գապզ իթմիշ տիր: Պունըն 36,324,045 լիրասը նախտ 827,461,845 ֆրանգը մուհարրէմ Քարարնամէի ֆէրմանը Հիւմայունու ահքեամընա թէվֆիգըն, պիթէմամիհա Տիւեունը Ումումիյէի Օսմանիյէնին ֆայիզ վէ րէսմի մալինէ իթա խըլընմըշ տըր: Ֆայիզ վէ ամօրթիսըման պէտէլի օլան պու մէպլաղը ապիմին մունթազամէն թէէտիյէ օլունմասը՝ հիւքիւմէթի Օսմանիյէնին իթիպարը մալիսինի թէզայիւտէն թէզկիս վէ թագվիյէ իթմիշ, վէ տիւեունը խարիճիյէյէ միւթէալլիգ մուամէլաթ վէ զաիլէլէրտէն գուրթուլմուշ տըր: (Իգտամ)

ԷՄԼԱՔ ՎԷՐԿԻՍԻ.— Տէրսաատէթ էմլաք վէրկիսի թահսիլաթընտան ևւգ. ատ էյլիւլիւնին Շէհիր էմանէթինէ թէրքի մուամէլաթընա իպթիտար իտիլմիշ տիր:

ԵՈՒՆԱՆ ՔՐԱԼԸ.—«Կօլուա» ղազէթասընըն պէյանընա նազարէն, Եունան գրալը Եօրկի հազրէթլէրի՝ պու սէնէ Բարիզտէ պիր այ գատար իգամէթ էյլէյէճէքլէր տիր:

ՖՈՒՐԹՈՒՆԱ ԻԼԷ ԳԱՐԸՇԸՔ ԵԱՂՄՈՒՐ.—Քըլըըսսա չըգան «Գօնիթիս Վիալիօ» ղազէթասընըն րիվայէթինէ կէօրէ, կէչէն չարշէնպիհ կիւնիւ Լէֆգօշա չէհրի իլէ ճիվարընա ֆուրթունա իլէ գարըշըգ եաղմուր նիւզուլ խաէրէք, կէրէք մահսուլաթա վէ կէրէք էպնիյէյէ խասարաթը ազիմէյի մուճիպ օլմուշ տուր:

Պըրա էնմասընտա պիր չօգ պէօյիւք աղաճլար քէօքլէրինտէն տէվրիլիպ, պէքէ տիւշմիւշլէր իսէ տէ, նուֆուսճա պիր թէլէֆաթը մուճիպ օլմամըշ տըր:

ՕՆ ԻՔԻ ԵԱՇԼԱՐԸՆՏԱ ՊԻՐ ԳԱԹԻԼ.— Կէչէնլէրտէ իքի իւչ գըզըշտան միւթէշէքքիլ պիր միւնազաա նէթիճէսի օլարագ Միխալի սանճազընըն Գալօնիա նահիյէսի մէրքէզի Բիրօնէ գարիյէսի 13—14 եաշլարընտա Եօրկի Պէլիլինամ չօճուղը՝ ուֆագ պիր պըչագլա սոլ մէմէսի ալթընտան զարպէյի մէզքիւրէյի 12 եաշլարընտա Իսթրաթի վէլէտի Մօլոր Եանի նամ չօճուգ ճէրհ վէ գաթլ իթմիշ տիր:

ԿԷՉԷՆ ՀԱՖԹԱ չըմէնտօֆէր խաթթը կիւզէրկեահընտա սիւչէն եաղմու-

ՌԸՆ մըգտարը՝ Գալէմիրէ 40 սանթիմ, Ծիւմաա օվասընա 29, Գարա Բունարա 95, Նազիլլիէ 0,1 Գանլըճայա 23, Համիտիյէյէ 37, Աքսայա 34, Սիւալիճէ 46, Չիմրիլէ 85, Տինարա 0,25 սանթիմ տիր:

ՌՈՒՄ ԲԱԹՐԻԳԻ.—Այազըրգ (Նիքեասս) մէթրօբօլիտի Եօաքիմ հազրէթլէրի, կէչէն ճումաա էրթէսի կիւնի բուս վարօրընա րաքիպէն՝ րիւթպէթլու Բուրհանի Եօաքիմ հազրէթլէրինի պիզզաթ Թէպրիք էյլէմէք իւզրէ Անօրզա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշ տիր:

Բաթրիգ հազրէթլէրինի պէրայը իսթիգպալ Անօրզա կիտէճէք հէյէթը մախսուսէ պու կիւն էօնլէտէն սօնրա հարէքէթ իտէճէք տիր:

Մալիւմաթ վէ Սէրվէթ, Մոնիթէօր Օրիանթալ վէ Թահիտրաման, Նէա Էֆիմէրիս ղազէթալարը մուխապիրլէրի իլէ Իզմիրտէ նէշր օլունան Ամալթիա ճէրիտէսի միւտիրի Մ. Սօքրաթ Սօլօմօնիտիս՝ հէյէթը մէզքիւրէյէ րէֆագաթ իտէճէքլէր տիր:

ՄԱՀՍՈՒԼԱԹ.—Պու սէնէ Ուշագ վէ Աֆիօն Գարահիսար Թարաֆլարընտա քէաֆէյի մահսուլաթ ֆէվզէլատէ ֆէյզ ու պէրէքէթ կէօրիւլիւօր իմիշ:

ՉԷՇՄԷՏԷ Ինչա օլունաճագ Չրաթ Պանգասընըն վաղը էսասը րէսմիյէտէ հազըր պուլունարագ՝ պազը թարիֆաթը ֆէննիյէյի իյֆա իթմէք իւզրէ Զէչմէյէ կիթմիշ օլան Նաֆաա Իտարէսի միւհէնտիսլէրինտէն Սիմօն պէյ Իզմիրէ աւտէթ իթմիշ տիր:

ՄԻԽՔԵԱՑԱԹ.—Գօնեա հալը սէրկիսինտէ թէշհիր խըլըն հալըլարըն չայանը միւքեաֆաթ օլանլարընա սէրկի գօմիսիօնը թարաֆընտան իթա խըլընան միւքեաֆաթը նագտիյէ պէրվէճհի աթի տիր.

1. 40 ղրշ. Սիվազ հալըսը իմալ խանէն Միրիճան էֆէնտիյէ.

2. 3000 ղրշ. Սիւէլի հալըսը իմալ խանէլէրտէն Ժուսթինեանի էֆէնտիյէ.

3. 2000 ղրշ. Սպարթա հալըսը իմալ խանէլէրտէն Տօքթ. Պոտօս էֆէնտիյէ:

—Գօնեա գըզ մէքթէպի չակիրտանընըն եապտըղը օյաագլարը իշլէրտէն տօլայը մէքթէպ նամընա 500 ղրշ. միւքեաֆաթը նագտիյէ իթա խըլըմըշ տըր:

Սէրկինին քիւշատընտան պու կիւնէ գատար զիյարէթ խանէլէրին ատէտի 4000է պալիղ օլմուշ տըր:

ՍԸՀՒՅԷ ԳԱՐԱՐԸ.— Պասըատա խասթալըգտան էսէր կէօրիւլմէտիյի ճիհէթլէ էվէլճէ մէվզու օլան գարանթինալարըն լաղվը իլէ պու կիւնտէն իթիպարէն չըգաճագ սէֆայինէ վէ սօվահիլէ ճըլարըն սալըմըգ մուայէնէյի թըպպիյէյէ թապի թութուլմասընա մէճլիսի ումումը սըհհիյէճէ գարարկիր օլարագ Թամիմէն պա թէլէկրաֆ մէմուրինի սըհհիյէյէ թէպլիղ խըլընմըշ տըր:

ՊԱՐՕՆ ՄԱՐՇԱԼ.—Կէչէնլէրտէ մէզունէն Պէրլինէ ավտէթ էյլէտիյինի եազտըղըմըզ Ալմանեանըն Տէրսաատէթ սէֆիրի ճէնապլարը Պարօն Մարշալ հազրէթլէրի տիւն չարգ սիւրաաթ գաթարը իլէ Տէրսաատէթէ աւտէթ էյլէմիշ տիր:

Թարաֆը էշրէֆի հազրէթը Բատիշահիտէն թէշրիֆաթ ումումիյէ նազըրը ութուֆ. Իպրահիմ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրի իսթասիօնա իզամ պույրուլարագ մէրասիմի իսթիգպալիյէյի իյֆա էյլէմիշ տիր.

ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՅԷ ԳԱՐԱՆԹԻՆԱՍԸ.—Իսկէնտէրիյէ միւվարէտաթընա գարշու մէվզու 48 սաաթլըգ գարանթինա իլէ Թէպխիրաթըն Մըսըրըն Պահրը Սէֆիտ սէվահիլի իլէ Իսմաիլիյէտէն կէլէճէք սէֆայինէ սախի թէշմիլի խուսուսը տիւն իճթիմա խանէն մէճլիսի ումումը սըհհիյէճէ գարարկիր օլարագ Թամիմէն պա թէլէկրաֆ մէմուրինի սըհհիյէյէ թէպլիղ խըլընմըշ տըր.

ՈՒՇԱԳ ԳԱԶԱՍԸՆՏԱ իճրայի թէպալէթ խանէն Արսօթօլ էֆթիմիտէսի նէտաինտէ պուլունան տիրլօմանըն պազը մահալլէրինտէ պօղուլմուշ իչարէթլէր կէօրիւլտիւյի ճիհէթլէ քէյֆիյէթ Մէքթէպի Թըպպիյէի Շահանէ նէզարէթի ճէլիլէսինէ պիլտիրիլմիշ տիր:

ՌՈՒՍԻԱ ՍԷՖԻՐԻ Շէհրիմիզէ ավտէթ ֆիթարինի եազմըշ օլտուղըմըզ Ռուսիանըն Տէրսաատէթ սէֆիրի Մ. Զինովիէվ հազրէթլէրինէ Թարաֆը հազրէթի Բատիշահիտէն պէյանը խօշամէտի էյլէմէք իւզրէ՝ Թէշրիֆաթը ումումիյէ նազըրը ութուֆ. Իպրահիմ պէյ էֆ. հազրէթլէրի Պէօյիւքտէրէյէ իզամ պույրուլտըղը կիպի՝ մագամը Սամիի Սէտարէթ Բէնահի վէ խարիճիյէ նէզարէթի ճէլիլէսի թէրճիմանլարը ութուֆ. Խայրէտտին վէ սաատ, Սաատէթլին պէյ էֆ.լէր հազարաթը տախի Ճաթը Սամիի Սատարազամի վէ Խարիճիյէ նազըրը տէվ. Բաշա հազրէթլէրի նամընա իյֆայը րասիմէյի խօշամէտի էյլէմիշլէր տիր:

ՀԱՎԱ ԿԱԶԸ ՆԷՏԷՆ ՎԷ ՆԱՍԸԼ ՉԸԳԱՐԸԼԸՐ

1727 սէնէսինտէն 1739 սէնէսինէ գատար Ինկիլիզ Գէյլթօն վէ Հալլ նամ զաթլար՝ մատէն քէօմիւրիւնիւն հարարէթին Թահթը Թէէսսիրինտէ, պիր մատտէյի կազիյէ նէշր իթմէքտէ օլտըղընը միւշահէտէ իթմիշլէր տիր: 1767 սէնէսինտէ Բէսքօվեա Լանտլոֆ Իսպուհանըսը կազըն, պօրուլար վասըթասըյլա հէր Թարաֆա սէվգ օլունապիլէճէկինի կէօսթէրիփ- հաթթա Վիւրթապուկտա իլը քիմեա մուալլիմի Մ. Բիքէլ՝ պիրինճի տէֆա օլարագ 1786 Թարիխինտէ քէնտի քիմեախանէսինտէ իսթիմալ իթմիշ տիր:

Անը Թարիխտէ Լօրտ Տընտօնալտ՝ քէնտի սէրայընտա հավա կազընըն իսթիմալի իչիւն պազը Թէճրիւպէլէր իճրա իթմիշ տիր.

Բէնտի ամէլէլէրի՝ գաթրանըն պուլունտըղը գապըն աէմիր պօրուլար գօևւգ: պունտան չըգան կազլարը եագարագ, էթրաֆը Թէնվիր իթմէք իչին գուլլանըրլար իտի:

Հաթթա Լըրտ, քէնտիսի պիլէ սէրայընտա պու կազլարը սէվգ իտէրէք, եագար, վէ միւթէհայյիր օլուր իտի: Լաքին պիթթիւն պու Թէճրիւպէլէր՝ մատէն քէօմիւրիւնտէն հավա կազը քէշֆինին պիրէր մուգատտէմէսի հիւքմիւնտէ իտիլէր:

Ասըլ պու կազըն քէաշիֆի Ֆիլիփ Լըպօն նամ Ֆրանսըզ օլմուշ տըր: Լըպօն՝ քէնտի իշպու իխթիրաընը 1798 սէնէսինտէ էնճիւմէնէ արզ իտէրէք, անճագ 1799 սէնէսի սօնունտա 28ինճի կիւնիւ պիր իխթիրա պէրաթը ալմաղա մուվաֆֆագ օլմուշ տըր. Լըպօն 1803 Թարիխինտէ Բարիստէ Սէն Տօմինիք սօգաղընտա վագը Լէմըլէյ օթէլինտէ ինզար իթմիշ օլտըղը պիր ալէթ վասըթասըյլա մէզքիւր օթէլին պիթթիւն տայիրէլէրինի վէ պաղչէլէրինի հավա կազը իլէ Թէնվիր իթմիշ տիր:

Ինկիլիզ մուհարրիրլէրինտէն պազըլարը հավա կազընըն քէաշիֆլիկինի Վիլլիամ Միւրտօք նամընտա պիր միւհէնտիսէ իսնատ իտէրէք, հաթթա, Քօրնվալլ ճիվարընտա իսքեան իթմիշ օլտըղը խանէսինի 1792 սէնէսինտէն պէրու հավա կազը իլէ Թէնվիր իթմէքտէ օլտըղընը իտտիա իտէրլէր իսէ տէ: Պունլարըն աղ չօգ հագգլարը տըր: Զիրա միւրտօք՝ 1788 սէնէսինտէ Պիրմինկամ չէհրինէ եագըն Սիւհօօ վագը Վաթ վէ Պուլթօն ֆապրիգալարընը կալ իլէ Թէնվիր իչիւն պիր ալէթ իճատ իթմիշ իտի: Հէր նէ գատար իչպու ալէթ պիր Թագըմ Թաալիմաթա ուղրայարագ մունթազամէն 1805 սէնէսինտէ իշլէմէկէ պաշլամըշ իսէ տէ, էվէլճէլէրի անճագ Թէճրիւպէ մագամընտա գուլլանըլըր իտի:

Օլ Թարիխտէ իքի մէմլէքէթ արասընտա օլան միւնասէպաթըն միւնգաթը օլմուշ օլմասը՝ Ինկիլիզլէրին չուխտարընա տահագիյյատէթագլիյէթլէրէք Միւրտօքըն քեաշիֆլիկինի պիւթիւն պիւթիւնէ մէյտանա գօմուշ տըր:

Պունտան անլաշըլտըղընա նէզարէն, Լըպօն վէ Միւրտօք՝ էսկիտէնլէրինտէն խապէրլէրի օլմագսըզըն այրը այրը հավա կազընըն քէշֆինէ մուվաֆֆագ օլմուշլար տըր, Նէթէքիմ Լավուազիյէ իլէ Բրիսթլէյ անը վագըթտա միւվէլլիտ իւլ հումուզա (oxygéne) կազընը քէշֆ իթմիշլէր իտի:

Միւրտօքըն ճիհաթի օլարագ ամէլի պիր նէթիճէյէ տէսթրէս օլմասը՝ Ֆրէտէրիգ Վինսօն նամընտա քէնտի չէրիքի օլան պիր Ալմանըն հիմմէթի իլէ օլմուշ տըր:

1804 Թարիխինտէն հավա կազը իլէ Թէնվիր մատտէսի էն զիատէ Լօնտրատա Թամիմ էտէրէք անճագ 1812 տէ Լօնտրա սօգագլարը պու կազ իլէ Թէնվիր խըլընդը: 1820տէ Բարիս չէհրինէ սիրայէթ իտէրէք, պատէհու պիր Թարաֆտա իթիլատ քէսպ խըլըդ, տիւնեանըն էն մէտէնի մէմլէքէթլէրինէ եայըլտը:

Հավա կազը չըգարմագ իչիւն մատէն քէօմիւրինտէն պաշգա (եուկ-հիւս) նամընտա վիֆթլի պիր մատտէ իլէ նէպաթաթ պագայասը, վէ նէպաթի եաղլար, րէչինա վէ տօտուն կիպի մատտէլէր գուլլանըլըր իսէ տէ, չիմտիքի հալտէ էնլէնիսէճէ սօզթալի նազարտան մատէն քէօմիւրիւ քեաֆֆէսինէ միւրաճճահ կէօրիւլմէքտէ տիր:

Մատէն քէօմիւրինի գազալը պիր մահալտէ գավուրմագ իչիւն գուլլանըլան օճագլար՝ աչի Թուղլատան եապըլմըշ Ֆուրուն չէքլինտէ տիր: Հէր պիրինտէ ֆօնթտան եապըլմըշ գարուլար իլէ գազալը, կազըն սարֆիսաթընա կէօրէ, պիր չօգ գարնիլէրի հավի տիր: Պու գարնիլէր եիւզտէ 50 նիսպէթինտէ չիմէնթօ իլէ մախլութ քիլտէն եապըլմըշ օլուպ, կիւնէշտէ գուրուտուլտուգտան սօնրա ֆուրուն տէրունինտէ եիւքսէք տէրէճէյի հէրարէթտէ փիշիրիլմիշ տիր:

Քէօմիւրլէրի գավուրմագա մախսուս օլան պու գարնիլէր՝ էվվէլ էմրատ գըզըլ տէրէճէյի հէրարէթինէ գատար գավրուլուր պատէհու իչլէրինէ մատէն քէօմիւրիւ տօլտուրարագ, աղըզ գարուլարընը գապայըպ, գավուրմա ամէլեաթը պաշլար: Քէօմիւրլէրտէն կազըն պիւսպիւթիւն չըգմասը իչիւն միւրուր խանէն միւտտէթ քէօմիւրիւն ճինսինէ կէօրէ տէյիշիր, էկէր զիխատէ միւտտէթ Թէսխին խըլըս, գարպօնը միւվէլլիտ իւլմա (Hydrogène carboné) կազըն մըգտարը ազալըրըգ կիպի հումզը գարպօն (oxydede casbon) իլէ սաֆի միւվէլլիտ իւլմանըն (Hydrogene) մըգտարը չօղալըր:

Հէր գարնինին իւսթ Թարաֆընտա ֆօնթտան եապըլմըշ պիր չադալի պօրու վար տըր: Քէօմիւրլէրի գավուրարագ չըգան տումանլար եանի կազլար՝ պու պօրուլար վասըթասըյլա «Թասֆիյէ» եանի թէմիզլէնմէ պօրուսընա կիտէր, վէ քէօմիւրլէրտէն կազլար չըգընճա գարնիլէրին գապուլարը աչըլըպ, տէրունինտէ գըրգըրմըզը քէսիլմիշ օլան քէօմիւրլէր՝ իքի թէքէրլէքլի էլ արապալարը իւզէրինէ չէքիլիրէքտէն սօնրա պունլար սու վասըթասը իլէ սէօնտիւրիւլէրէք, թէքրար թիճարէթէ սաթըլըր, իշթէ պունա, եանի կազլարը ալընմըշ մատէն քէօմիւրլէրինէ «քօք» քէօմիւրիւ տէրլէր:

(Արգասըն պար)

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ՏԻՒՆՔԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԼԱՐ

ՊԷՐԼԻՆ 11 Յունիս.— «Նօրտայչէ» Ալմանիա ղազէթասը Ավուսթրիա իմպէրաթօրը հազրէթլէրինին մարէշալ գօնթ Վալտէրզէյէ քէչիտէ էթտիյի պիր թէլէկրաֆնամէյի նէշր խըլյօր: Իշպու թէլէկրաֆնամէտէ իմպէրաթօր միւշարէլէյհ հազրէթլէրի՝ գօնթ Վալտէրզէյի Չինտէ վագի միւքէլլէֆէսինի իքմալ էյլէտիյինտէն տօլայը Թէպրիք իթմիշ վէ սաաքիրի ճէնէպլէյէ արասընտա հիւսնի րէգապէթին մուհաֆազասընա չալըշմըշ օլմասընտան տօլայը տախի պէյանը թէշէքքիւր իթմիշ տիր:

ԲՐԷԹՕՐԻԱ.— Բիւէթէրալըք ասաքիրի մուհաֆըզասը արըը Թէսլիմ էթմէքէ էյլէմիշ տիր տիր:

ՌՕՄԱ.— Մէճլիսի մէպուսանտա խարիճիյէ պիւտճէսինին էնտայը միւզաքէրաթընտա Մ. Բալլի իթթիֆագը միւսէլլէս պագի օլտուգճա, Իթալեա իչին հիչ պիր թէհլիքէ մէվճուտ օլմայաճագընը, վէ մամաֆի Իթալեանըն հէր իհթիմալաթա գարշը ամատէ պուլունմասը լազըմ կէլտիյինի պէյան էյլէմիշ տիր:

Մուամէլէյէ Իթալեա հիւքիւմէթինին խարիճի բօլիթիգասընը՝ իթթիֆագը միւսէլլէս էսասը իւզէրինէ միւտաֆիէ օլարագ Թազիիյէնի արզու էյլէտիյինի իլավէ իտէրէք, նութգընա խիթամ վէրմիշ տիր:

ԹԱՆՃԷՐ.— Ֆրանսա հիւքիւմէթի Ֆաս հիւքիւմէթինտէն մէմնունիյէթսիզլիքլէրինէ տաիր պազը օլտուգընա մէպնի, Ֆրանսանըն Ֆաս սէֆիրի Թանճէրտէն մէզունէն հարէքէթ էյլէմիշ տիր.

ԲԱՐԻԶ.— Մէճլիսի մէպուսան ճէմիյէթի րուհանիյէ լայիհասընը թէքրար մէվզուի Թէզէքքիւր էտէ վազ իթմիշ, վէ 96 րէյէ գարշը 173 րէյ իլէ մէզքիւր լայիհա հագգընտաքի միւզաքէրաթըն լիւզումը Թաճիլինի պէյան իթմիշ տիր:

ԹՕՔԻՕ.— Մարէշալ Վալտէրզէ Ճաբոնիա իմպէրաթօրը հազրէթլէրի թարաֆընտան գապուլ օլունմըշ տըր:

ՎԱՇԻՆԿԹՕՆ.— Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Գամպօն՝ րէյիսի հիւքիւմէթ Մ. Մաքինլի հազրէթլէրի Թարաֆընտան գապուլ օլունմըշ տըր. Եարըն տախի Ֆրանսայա հարէքէթ իտէճէք տիր:

ԿԵՃԷՔԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԼԱՐ

ԲԱՐԻԶ, 12 յունիս.— «Ֆիկարօ» ղազէթասը Մ. Անթուանի Բէրլիէնին աղըր խաստալըգտան գուրթուլ ամէնէ պիր իհթիրազնամէ նէշր իթմիշ տիր:

—Բէքինտէն վարիտ օլան պիր թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ, Բէքինտէ պուլունան հէյէթը սէֆիրանըն էքսէրիյէթի Թազմինաթ մէսէլէսինին Լա-Հէյ հագէմ մահքէմէսինէ հավալէսինի րէտտ իթմիշ տիր:

ՎԻԷՆՆԱ.— Ավուսթրիա-Մաճարիսթան իմպէրաթօրը հազրէթլէրի՝ Մարէշալ Վալտէրզէյէ պիր թէլէկրաֆնամէի թէպրիքիյէ քէշիտէ իթմիշ տիր:

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ԲՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ումումիյէ ագչ. գար.	27—
» » » էն նիւքսէք	27—00
» » » էն աշաղը	26—39 1/2
Ռումէլի չըմէնտ. ագչըմ գըմտ.	112—
» » էն նիւքսէք	112—
» » էն աշաղը	111—75

ԲԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Րէժի ագսիօնը Օս. լիր.	14—
Սիկարէթ Ա.	—91
» Բ.	—52
Թրամվայ	6—08
Ժուխանա	1—85
Օպլիկասիօն Թրամվայ	470—
Ասիւրանս	4—
Գրէտի Ժէնէրալ	0—10
Սօսիէթէ Օթօման Ինկ. լիր.	0—13
Լօրիօմ	77—
Պանգ Նասիօնալ տը Կրէգ	412—
Թրամվայլ	87—50
Ռըխթըմ Թահվիլաթը	463—
Գրէտի Ֆօնսիէ Էժիբսիէն	262—50
Անատօլը չըմ. ագսիօնը	10—30

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղշ. տան	ղչ. բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108—06
Մէթալիք	100—
Ինկիլիզ լիրասը	109—39
Ֆրանսըզ ալթունը	87—22
Ռօլ	91—
Գրէմից ալթունը	51—06
Գարպօն գայմէսի	8—69

ԷՎՐՕՊԱ ԲՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 11 յունիս

Ինկ. էսհամը Ինկ. լիրասը	93—50
Օսմ. էսհամը աչըլըը	24—50
» » գապանըը	24—50
» » Բ«	50—
» » » Գ.	27—50
Օսմանլը Պանգասը	12—06
Մըսըր տուչ. մութթահըտէ	105—37
Պուլկար իսթիգրազը	101—
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25—260

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	109—22
Բարիզ 3 այ վատէլի	23—00
Ֆիօրէն Մանսա	18—55
Վիէննա չէքի (գուբօն)	21—81

Բարիզ 10 յունիս

Ֆրանսա էսհ. 4%ֆր.	101—12
» » 4 1/2 %	101—50
Եէնի Օսմ. էսհամը աչըլըը	25—05
» » գապանըը	25—10
Ռումէլի չըմէնտօֆէրի	113—
Օսմանլը Րէժիսի էսհամը	321—
» Պանգասը	553—
Գրէտի Լիօնէ	1030—
Իթալիա էսհամը	97—30
Բախօրիթէ Թիւրք	495—
Օսմանիյէ	464—
Տուտն Օթօման	522—
Սքանտօլ	71—50
Թրանսվալ	89—75
Գամպիօ 3 այ վատէ	25—240
Գրէտի Ֆօնսիէ Էժիբսիէն	—

Պէրլին 11 յունիս

Ռումէլի չըմէնտօֆ. (մարգ)	110—60
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	20—260

Վիէննա 11 յունիս

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	240—50
Ռումէլի չըմէնտօֆէրի Ֆր.	106—50
Օսմանլը Րէժի ագսիօնը	293—

Նախակրթարան ամբողջ դասընթացք
համակերպող գրաբեամբ
ՆՈՐ ԴՊՐՈՑ
Գիրք աշակերտին
Լոյս տեսան Ա. Բ. Գ. պրակները
Մամուլի տակ են Դ. Ե. »
Ամբողջ գործը պիտի բաղկանայ 10 պրակէ
Բաժանորդագին 25 ղրուշ
Դիմել, Սիրքէճի, Խօրասանճեան Խան
Գրասենեակ Սմբատ Դաւթեան
Դաւթեան էֆէնտիի բազմաթիւ օգտակար ու գործնական հրատարակութիւններու վրայ աւելնալով, այս վերջինն ալ կոչուած է անշուշտ մեծ պակաս մը լեցնել դպրոցական գրքերու շարքին մէջ: Վստահ ենք թէ «Նոր Դպրոց»ը ուսուցչաց կողմէ իր արժանի ընդունելութիւնը պիտի գտնէ:

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆՋՈՒՄԷ»Ի (8)

Յ. Ս. ԱՅՎԱԶԵԱՆ

ԿՆՈՋ ԱՆԿՈՒՄԸ

ԱՆԾԱՆՕԹԻՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԷՆ ՔԱՂՈՒԱԾ

Վերջապէս կինը տեսնելով որ անհնար է իրեն հանդուրժել անոնց ամօթալի հետապնդութեանց և ամբաստանութեանց և իր պատիւն ու հոգին իսկ միահաղոյն ազատել, առաւել անձնատուր և պաշտպանեալ կը համարի գիշերները մութին անծանօթ փողոցներու մէջ շրջագայիլ և գտնէ դուռ իր զաւակաց հացը մուրալով ճարել, քան թէ այդ անարգ ու ցած արարածոց մէջ իր ամուսնոյն համար ունեցած հաւատարմութիւնը, սէրը եւ երդումը դրժել:

* *

«Ո՛հ, բայց նոյն հետայն իսկ, խենդենալու չափ բուռն կատաղութեամբ մը զայրանալով, ուրեմն այլ եւս հեռացէ՛ք ինձմէ անխիղճ մարդիկ, վաւաշ և սոսկ զգացումներ, հեռացէ՛ք ինձմէ մարդկային կեանքն ու հանգիստը թունաւորող խղճի անողորմ խայթեր, որ կարգ մը անզգամներուն անիրաւ և դատապարտելի արշաւանաց ու չահատակութեանց զիւրութիւն ընծայելու համար բիւրաւոր անմեղ հոգիներ կը տապալեցնէք ընդունայն: Մնաք բարով ձեզի, անձնուրդ ալ:» Ժամանակէ մը ի վեր տիրող անյուսութիւնն որ այնչափ վիշտ ու տառապանք պատճառած էր ինձ, կը կարծէի թէ այլեւս գոյութիւն ունենալէ դադրած էր, հետեւաբար թեւաւորեալ խոյս կուտային ինէ ամէն առաքինութիւնք, որպէս զի անոնց յաջորդէին անմիջապէս սուտակի և վատառակութիւն մը մարդկային չարասէրութեան դէմ:

Եւ արդարեւ, ե՛ս որ քանի մը րոպէ առաջ, անօգուտ և անշահ կեանքէ մը յուսահատապէս հրաժարելու սեւամաղձ և տխուր մտածումներով պաշարուած՝ տխեղեքիս մէջ ցարդ կատարուածներէն առաւել Նորագոյն եղանակ մը կը փնտռէի զայն իրագործելու համար, ահա այս խեղճ կնոջ պատահմունքը իմանալէս յետոյ՝ ամէն բան այլափոխուեցաւ յիս: Բայց մտքիս թէ՝ «Թող մեռնի ինծի հետ այլ եւս այն գաղտ, վէս և լրջախոհ աղջիկը որ իր առաքինութեամբը և հպարտութեամբը խռովեալ էր՝ կարգ մը խաբուսիկ նախապաշարումներու հետեւելով, ընդունիլ և կուրծք տալ զինք փորձութեանց առաջնորդող անբաղդութեան և Թշուառութեան մահայր և սեւագէմ ուրուականներուն. և յետ այսպիսի իրաւունք էր ալ՝ որ անոր յաջորդէր գայլաբերձի պահանջմանց համեմատ մէկ ուրիշ անպարկեշտ, լկտի և ցոփակեաց աղջիկ մը, որ աշխարհասէր կանանց պէս ապրելով արհամարհական թուք մըն ալ ինք աւելցնէր 20րդ դարու սեմին վրայ անսիրտ և անհոգի մարդերու ճակատին:

Հետեւաբար ասկէ ետքը ի՛նչ որ կ'ուզեն թող ըսեն մարդիկ, քանի որ մանաւանդ՝ այդ խեղճ կնոջ մայրական սարօրինակ գորովալի ընդդիմութեանց և բարոյական քարոզներուն հակառակ, անմիջապէս իսկ սամակ մը գրեցի զիս քանիցս հրաւիրել և տանիս յաճախել փորձող երիտասարդին, յայտնելով իրեն թէ պատրաստ էի իր առաջարկն ընդունելու, եթէ փոխադարձաբար ինք ալ խոստանար ու ապահովէր զիս գոնէ երկու տարի իբրեւ իր հոմանուհին պահելու:

Ցաջորդ առաւօտուն իսկ, սիրուն և հոտաւէտ ծաղկեփունջի մը հետ, պատասխանն ընդունեցի և երկրորդ գիշերէն իսկ սկսաւ իր այցելութիւններով պատուել զիս, մինչ հետը բերելով գեղեցիկ և արժէքաւոր գոհարներ, գոհարներ՝ որոնց մէկ մեծագոյն մասը վաճառելով այն մուրացիկ թշուառ կնոջ եւ զաւակացը կարեւոր պէտքերուն յատկացուցի անմիջապէս:

Ալ անկէ ետք կարծես աղքատութիւնն սուտ և անիրանալի բանի եղաւ ինծի: Ստատութիւնն, շրջազգեստներ, գոհարներն ու սպասաւորներս բազմաթիւ կենդրոն նախանձը կը շարժէին, և ճաշելու չափ կը կատաղեցնէին նաև այն հակառակորդներս, որոնք դեռ քանի մը ամիսներ առաջ անգթութեամբ ծիծաղած էին վրաս. մանաւանդ երբ տրամադրութեանս տակ դրուած բաց կառքիս մէջ ընկողմանած փողոցէն անցած ատենս զՄ... տիկինն կը բարեւէի վեհօրէն, որ իր պատուհանին մէջ նստած իր փոքրիկ շնիկին հետ կը խաղար և անտարբեր փողոցին անցուդարձը դիտել կը ձեւացնէր:

Նախ կարծեցի թէ յիշեալ աղնուական տիկինն իմ այս անպարկեշտ և լկտի ընթացքիս համար քէն պիտի պահէր ինծի դէմ և պիտի զգուշանար զիս տեսնելէ. սակայն մեծ եղաւ զարմանքս, երբ տեսայ որ սա՝ այն պահուն աւելի եռանդեամբ իր տեղէն կը ցատկէր և աւելի ընտանի ու համարձակ չարժումներ կ'ընէր զիս տեսնելու կամ ինծ հետ խօսքեր փոխանակելու... ատոր պատճառը անկարող եղած էի հասկնալու:

Սակայն չկարծուի երբէք որ կապուած էի այս շրջմոլի և խաբուսիկ կեանքին, անոր փայլունութեան յորձ կարծառեւ ըլլալը կարելի է դուշակել, քանի որ մանաւանդ հոմանիս ալ չէի սիրած երբէք. միայն թէ իր հոգիէն ձանձրացած և ամէն բանէ զզուած կարգ մը մարդերու պէս, որոնք օղիի և կամ ափիոնի մէջ խեղդուելու չափ մոլորելով թմրութիւն կամ մոռացում կը յուսան տեսնել, ես ալ այս կեանքի հեշտութեանց և մոլութեանց ովկէանին մէջ չուայտութեամբ հոգիս կը թունաւորէի, միայն սա առաւելութեամբ և տարբերութեամբ սակայն որ դէթ իմ այս անձնազոհութիւնս բաւական կարօտ ընտանիքներու և անխնամ որբերու կը յաջողէր մասամբ օգտակար ըլլալու, զի իմ հարստութեանս մէկ մեծագոյն մասը ընդհանրապէս անոնց օգտին կը ծառայեցնէի. մանաւանդ այն խեղճ մուրացիկ կնոջ և զաւակացը, որոնց ապրուստի և կրթութեան ծախքը ամբողջապէս ես կը հոգայի, մինչ յորդորելով սակայն որ չգայթակղի հետեւած ընթացքէս և ներկայացած առիթէն օգտուելով յաջողի իր և զաւակացը ապագան պատրաստելու:

(Շարունակելի)

ՄՈՒՍԻԳԻ ՄԵՐԱԳԼԸԱՐԸՆԱ

Մեկարիֆ նեզարեթի ճելիլեսի եվրագ գալեմի խուլեֆասընտան Հասան Թահսին էֆէնտի իլէ նօթա վէ ֆէննի մուսիգի մուալլիմի Զուլհաճեան Գրիգոր էֆէնտիլէր Թարաֆընտան հէր նէ զեէ կիւնտէ պիր՝ մունթազամէն նէշր խավմեդդեն օլան էզկարը մուսիգի նախօտ միւնթեզըմ շարգը վէ գանունօ նօթասընըն իւբնեն ֆորմասը նէշր իտիլմիշ տիր: Պիրիթմանէ էսիտնէլերինի հալեզքեարանը մուսիգիյէ Թալիպլէ խուբիրիզ:

Մահալը Գիրաջըխթի Պաղը Ալի ճատտեսինտէ 22 նումերօլու Իսթանպոլ քիւթիւպխանէսի Մերճիմաա սաչճը Եղիա էֆէնտի վէ Էսկի Զապթիէ ճատտեսինտէ Աէֆա Ֆօթօկրաֆխանէսինտէ սաթըլ մագտատըր տըր:

Գ Ի Ս Ա Կ
[illegible]
ՀԱՅ. Ա. ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ
Աստուքիլ էֆ. Գաբրիէլեանի սննակը ՄԵՐՃԱՆ ,ԵԱԼՏԸԶ ԽԱՆ , Թիւ 10
Գին 5 դահ.

ՅԱԿՈԲ ԿԻՒԼՄԷՋԵԱՆ

ՀԷՐ ՆԷՎ. ԴԱՐԵՕԼԱԼԱՌ ԷՆՎԱՅԻ ՁԷՏԻՏ ՍԱՆՏԱԼԵԱԼԱՐ ՍՕՊԱԼԱՐՆՎԷ ՍԱՅԻՐԷ

Կալաթաատա, Բէրչէմպէ Բազարընտա, Ճինճիրլի խանըն գարշըսընտա, Ն. 11

ՍԱԳԱՀ

ՐՈՄԱՆԻԱ.— Քէօսթէնճէ (Ռոմանիա) Իթալիա վէ Ֆրանսատան մաատա Եվրոպա:

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ.— Շիլէ, Բէֆկէն, Էրէյլի, Պահրը սիահ, Գօզլու, Զօնկուլտագ, Պարթըն, Զաֆրանպօլու):

ՄԱՐՄԱՐԱ.— Թէքֆուր տաղը, Էրտէք, Միւրէֆթէ, Մարմարա, Կանօս, Խուրէ, Փաշա լիմանը, Էկլինլիք:
» Բրուսա, Պանտըրմա (Պալըքէսէր, Միխալիճ, Քիրմասթի):

ՃՕՆ ՄԱԿՏՈՎԱԼ.— Գալէի Սուլթանիյէ, Բրէվէզէ, Սարանտօզ, (Եանեա, Էրկէրի, Ֆիլյաթ) Հանեա, Րէթմօ, Գանտիա:

ՆԻՄՉԷ.— Ինէպօլու (Գասթէմունի) Սամսոն (Թօգաթ, Ամասիա, Սըվաս, Մէրզիֆօն, Չորում, Զիլէ) Կիրէսոն (Գարա հիսարը շարգի) Տրապզոն (Կիւմիւշ խանէ, Արապկիր, Էկին, Էրզինճան, Բէհիսնի, Պայպուրտ, Էրզրում, Վան, Մուշ, Պիթլիս, Սըղըրտ) Րիզէ, Պաթում (Կավկասիա, Թիւրքիստան, Աֆղանիստան, Աճէմիստան) Բօթի:

ՆԻՄՉԷ.— Քէօսթէնճէ (Ռոմանիա) Վառնա, Պուրկազ:
» Բրէվէզա, Ավլոնիա, Սարանտօզ. (Եանեա, Էրկէրի, Ֆիլյաթ). Տէրաճ, Շէնկին (Ըշգօտրա) Հանեա, Րէթմօ, Գանտիա:

ԱՆԱՏՕԼՈՒ.— Կէլիպօլու, Գալէի Սուլթանիյէ, Միտիլլու, Այվալըք, Էտրէմիտ Իզմիր, Սագըզ, Հանեա, Րէթմօ, Գանտիա:

ԿԻՒՐՃԻ.— Կէլիպօլու, Գալէի Սուլթանիյէ, Միտիլլի, Օէմէր, Էտրէմիտ Այվալըք, Մոլովա, Բիլմար, ավտէթտէ Պօղազ Ասարը:

ՌՈՒՍԻԱ.— Գօղաւ Սուլթանիյէ, Միտիլլի, Իզմիր, Սագըզ: Թարապլուս, Շամ, (Թարպ. Շամ, Համա, Համուս) Պէյրութ (Աքքէ, Շայը Պաղտատ, Պասրա) Եաֆա (Գուտս Շէրիֆ):

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Իշպու 1901 սէնէսի Մայիսին 1ինճի կիւնիւնտէն իթիպարէն

ԱՏԱԼԱՐ ՎԷ ԱՆԱՏՕԼ ԹԱՐԻԳԻ

Ատալարտան քէօբրիւյէ

Սթ. Տգ.
11 45 Գ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը
12 15 Հէյպէլի, Գ. Ատա, Մալթէփէ, Պօսթանճը, Ճատտը-Պօսթանը, Գալամըշ, Մօտա
12 45 Բէնտիք, Գարթալ, Գ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը, (Գ. Ատատան սաաթ 1.30տա)
12 30 Եալովա, Գ. Ատա, Հէյպէլի, (Գ. Ատատան սաաթ 3.15տէ)
8 45 Բէնտիք, Գարթալ, Գ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը, Գատըքէօյ (Գ. Ատատան սաաթ 9.15տէ)

Քէօբրիւտէն ատալար ճանիպինէ

2 15 Գատըքէօյ, Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Գ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք
6 30 Հէյպէլի, Գ. Ատա, Եալովա, (Իշպու սէֆէրլէրէ եիւք գապուլ օլունմայաճագ տըր)
10 Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Գ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք
10 45 Մօտա, Գալամըշ, Ճատտը-Պօսթանը, Մալթէփէ, Գ. Ատա, Հէյպէլի
11 Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Գ. Ատա (Իշպու սէֆէրլէրէ եիւք գապուլ օլունմայաճագ տըր)

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԵՐԻ

Ատալարտան Քէօբրիւյէ

11 Գ. Ատա, Հէյպէլի
11 30 Բէնտիք, Գարթալ, Գ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը, (Գ. Ատատան սաաթ 12.15տէ)
1 15 Հէյպէլի, Գ. Ատա, Մալթէփէ, Պօսթանճը, Ճատտը-Պօսթանը, Գալամըշ, Մօտա
8 30 Գ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը
9 30 Բէնտիք, Գարթալ, Գ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը, Գատըքէօյ, (Գ. Ատատան 10.15տէ)

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԵՐԻ

Քէօբրիւտէն ատալարա

1 30 Գատըքէօյ, Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Գ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք
2 30 Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Գ. Ատա
10 15 Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Գ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք
10 45 Մօտա, Գալամըշ, Ճատտը-Պօսթանը, Պօսթանճը, Մալթէփէ, Գ. Ատա, Հէյպէլի (Իշպու սէֆէրլէրէ եիւք գապուլ օլունմայաճագ տըր)

ԱՏԱԼԱՐ ՎԷ ԱՆԱՏՕԼ ԹԱՐԻԳԻ

Բազար կիւնլէրտէն մաատա Անատոլ վէ ատալար ճանիպլէրտէն քէօբրիւյէ

12 15 Հէյպէլի, Գ. Ատա, Մալթէփէ, Պօսթանճը, Ճատտը-Պօսթանը, Գալամըշ, Մօտա

Քէօբրիւտէն Անատոլ վէ ատալար ճանիպինէ

10 45 Մօտա, Գալամըշ, Ճատտը-Պօսթանը, Մալթէփէ, Գ. Ատա, Հէյպէլի (Իշպու սէֆէրլէրէ եիւք գապուլ օլունմայաճագ տըր)

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԵՐԻ

Քէօբրիւտէն Անատոլ վէ ատալարա

10 45 Մօտա, Գալամըշ, Ճատտը-Պօսթանը, Պօսթանճը, Մալթէփէ, Գ. Ատա, Հէյպէլի (Իշպու սէֆէրլէրէ եիւք գապուլ օլունմայաճագ տըր)

Անատոլ վէ ատալարտան քէօբրիւյէ

1 15 Հէյպէլի, Գ. Ատա, Մալթէփէ, Պօսթանճը, Ճատտը-Պօսթանը, Գալամըշ, Մօտա

ԳԱՏԸՔԷՕՅ ԹԱՐԻԳԻ

Նէվմիյէ		Բազար	
Քէօբրիւտէն	Գատըքէօյտէն	Քէօբրիւտէն	Գատըքէօյտէն
Սթ. Տգ.	Սթ. Տգ.	Սթ. Տգ.	Սթ. Տգ.
11 15	11 15	11 15	11 15
12	12	12	12
12 45	12 45	1	1
1 30	1 30	2	2
2 15	2 15	3	3
3	3		4
3 45	3 45	4	5
4 30	4 30	5	
5 15	5 15	6	6
6 15	6	7	7
8	7 15	8	8
9 15	9	9	9
10	9 50	10	10
10 45	10 30	11	11
11 30	11 15		
12	12	12	12

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԹԱՐԻԳԻ

Անատոլը շըմէնտէֆէրինէ միւթէսատիֆ Քէօբրիւտէն

Սթ. Տգ.
10 35 Բէնտիքէ կիտէն
10 55 Իսմիտէ կիտէն
12 53 Բէնտիքէ կիտէն
2 18 Էրէնքէօյէ կիտէն
3 25 Բէնտիքէ կիտէն
4 13 Էրէնքէօյէ կիտէն
5 05 Բէնտիքէ կիտէն
6 10 Պիլա թէսատիֆ [3]
6 35 Բէնտիքէ կիտէն
7 45 Իզմիտէ կիտէն
9 25 Բէնտիքէ կիտէն
10 30 Բէնտիքէ կիտէն
11 35 Բէնտիքէ կիտէն

Հայտար-Փաշատան

11 08 Բէնտիքտէն կէլէն [1]
11 35 Բէնտիքտէն կէլէն [2]
12 30 Բէնտիքտէն կէլէն
1 33 Բէնտիքտէն կէլէն
3 25 Իզմիտտէն կէլէն
3 55 Էրէնքէօյտէն կէլէն
4 55 Բէնտիքտէն կէլէն
5 41 Էրէնքէօյտէն կէլէն
6 51 Բէնտիքտէն կէլէն
7 25 Պիլա թէսատիֆ
8 21 Բէնտիքտէն կէլէն
10 07 Բէնտիքտէն կէլէն
11 15 Իսկիշէհիրտէն կէլէն [4]
12 15 Բէնտիքտէն կէլէն

[1] Իշպու սէֆէր մայիսին 19ընտան հազիրանըն 18ինէ գատար տէվամ իտէճէք տիր:

[2] Իշպու սէֆէր՝ Նիսանըն 9ընտան մայիսին 18ինէ գատար տէվամ իտէճէք վէ Թէմուզըն 19ընճը կիւնիւ թէքրար պաշլայաճագ տըր:

[3] Ճումաա վէ բազար 522 նումերօլը Թէնէր Պաղչէ գաթարընա թէսատիֆ իտէճէք:

[4] Ճումաա վէ բազար 525 նումերօլը Թէնէր Պաղչէ գաթարընա թէսատիֆ իտէճէք:

ՈՒԷՍԹԸՐՆ

TORONTO — A.D. 1851 — WESTERN — LONDON

ՓԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍԸՅԼԱ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ
1851ՏԷ ԹԷԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ
ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՓԱՆԵԱՍԸ

Թագըմին օլունան գիյմէթլերին մէճմուի	ինկ. լիրա	6,000,000
Մէվճուտ աղչէ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ	» »	1,250,000
Բեամիլէն Թէէտիյէ օլունմուշ սէրմայէ	» »	410,000

Թուրքիա չիւպէսինին միւտիրի ումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Իսթանպոլ, Պահճէ Գափու, Անանիատի Խան, Ն. 20, 21, 22:

Թաշրալարտա իշկիւզար վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըլմագտա տըր

ԻԽԹԱՐ.— Շէհրիմիզին էն մաարուֆ Ֆրանսըզ վէ Ալման գումփանիալարըն սէրմայէսի հասըլաթընա նիսպէթէն 100 % օլտուղը հալտէ Ուէսթըրընին 125 % տիր: Բուդէ պու հագիգաթ Ուէսթըրըն բագլըլըգըննէ թէֆէվվուգ իթ-տիրտիյէ էն պէօյիւք թէէմինաթ տըր:

ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ = SALIBORINE

Էճզաճը ՎԱՍԻԼԱՔԻ ԹԷՕՏՕՐԻՏԻՍ ՊԱԼԱՇ Թարաֆընտան Թերթիպ օլունմըշ տըր
ՄԷՃԼԻՍԸ ՍԸՀՀԻԷԻ ՈՒՄՈՒՄԷՅԷԻ ՇԱՀԱՆԷՆԻՆ ՌՈՒԽՍԱԹԸՆԸ ՀԱՒԻԶ ՏԻՐ
[illegible]

(ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ) տէնիլէն Թօզ՝ [illegible] հալըն հաբըզ մասրի ... վէ գոլայլըգ իլէ հազմ օլունուր ... պու իլաճ ... տէպլերի ... սէրպէսթէճէ կեզիլէպիլիր:

(ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ) գօլթուգ ալթընտա վէ սաիր գըսըմլարը մահալլէրինէ բի-չիպլէրի, գօղուլարը իզալէ վէ գաշընմալարը տաֆի գաթի սուրէթտէ տէֆ իյլէր:

(ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ)ի գուլլանանլար [illegible] քեամէլէն հասըլըն Թաամիգ իթմէքտէ տիրլէր:

Սուրէթի իսթիմալի գութուներ տերունինտէքի թարիֆնամէտէ անլաշըլըր:

Ումում տէբօսը Ֆընտըգլըտա 55 նումերօլու Վասիլաքի Թէօտորիտիս էճզախանէսի վէ պիւթիւն էճզախանէլերտէ, էճզա տէբօլարընտա վէ Պօն Մարշէ տէ գութուսու 5 (պէշ) ղուրուշա, Թաշրա էճզախանէլերինտէ վէ էճզա տէբօլարընտա 6 (ալթը) ղուրուշա սաթըլմագտա տըր:

Թաշրատան 6 ղուրուշլըգ բօսթա փուլու կէօնտէրէնէ պիր գութու ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ կէօնտէրիլիր:

ՓԱՐԻԶ ՍԷՐԿԻՍԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ
1900

ՍԱՏԷ, ՄԷԹԻՆ, ՍԷՐԻ, ՀԱՖԻՖ
ԱՄԷՐԻԳԱՆԸՆ ԷՆ ՄԷՇՀՈՒՐ ՏԻՔԻՇ ՄԱՔԻՆԱՍԸ
ՆԻՒ-ՀՕՄ

NEW HOME

Մէզքիւր Սէրկիի Ումումիյէտէ միւքեաֆաթընը, HORS CONCOURS րէզգապէթսիզ գազանմըշ տըր:
Էն ուֆագ Թէֆէրրուաթընա գատար էմսալընա Թէվէֆֆիւգ իտէր
Թիւրքիա իչիւն ենկեանէ անէնթաար Յ. Կ. ՄԻԱՆԵԱՆ էվլատլարը
Մէրքէզի ֆիրուխթը Սթանպոլտա, Պահճէ Գափուսընտա, Համիտիյէ ճատտէսի, Ն°. 7 Թրամուէյ խաթթը իւզէրինտէ
ՇՈՒՊԷԼԷՐԻ՝ Իզմիրտէ, Սելանիկտէ, Աֆիօն Գարահիսարտա վէ սաիրէ
Թամիր վէ էօյրէթմէսի մէճճանէն տիր

ՏՊԱՐԱՆ
ՍԱՐԸԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլիս, Պապը Ալի ճատտէսի, 38

Ճշդութիւն, մաքրութիւն եւ արագութիւն նշանաբանն են Սարըեան եւ Ընկ. Տպարանին.

Սարըեան եւ Ընկ. Տպարանը կը տպագրէ բոլորովին ՆՈՐ տառերով Թուրքերէն, Հայերէն, Ֆրանսերէն, Յունարէն և այլ լեզուով Գիրքեր, Հանդէսներ, Լրագրեր և Տետրակներ:

Սարըեան եւ Ընկ. Տպարանը կը տպէ ուրիշ վաճառականական հաշուեցոյցներ, նամականիշներ, հասցէներ, հարսանեաց հրաւիրագրեր, տոմսեր, այցեքարտեր, մահազդեր և այլն և այլն:

Սարըեան եւ Ընկ. Տպարանը ուղղակի կը Թղթակցի գաղաքներու հետ ստորագրական բոլոր գործերու համար և գիրքերու տպագրութեան արտօնութիւններն ալ Մէարիֆէն առնել կ'ստանձնէ:

Տպարանս դիմող բոլոր յաճախորդք գոհ կը մնան:

ԷԼՆԻ ԻՏԱՐԷԽԱՆԷ
Իսթանպոլտա, Մագսուտիյէ խանընտա Նումերօ 7

Էմլաք վէ արազի պէյ ու շիրա վէ իսթիգրազ վէ թէվլիյէ իսթիգրազ վէ իֆրազ վէ գայտէն սէնէտ իխրաճը վէ վերկի վէ սայիրէ վէ սիկօրթա իլէ պիլճումլէ իճրաաթ վէ իսթիգրազ մուամէլաթընա թէվասսութ խուսուսաթընը էմնիյէթ վէ թէհլիլաթը թամմէ իլէ տայիրէի ալիյէլէրինտէ օղ պիր միւտէթ զարֆընտա իճրա իտէճէյինտէն աշաղը մէպալիզին կէրէք Թաշրատա վէ կէրէք տէր սաատէթտէ սաղըզ իսթանպոլտա սէրէթճի խանընտա վէ էլէքտրիգ պալըգ բազարընտա Մագսուտիյէ խանընտա էլէտի նումերօլու խալքըմալի աճիլիյէ կէրէք պէյզղաթ վէ կէրէք պէյ Թահրիրաթ միւրաճաաթ պույուրմալարը իլան օլունուր.

2—30 ԱԼԻՔՍԱՆՏՐ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԼՕԴՈՒՄ ՇԱՔԱՐԻ
ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ՍԱՐԳԻՍ ԱԼԱՄԵԱՆ

Կ. Պոլիս Էսկի Զապթիյէ ճատտէսի Ն. 57

Ֆըստըգը, պատէմի, սագըզը, պուրլ և ամէն տեսակ լօգումներ ու չաքարեղէններ կը ծախուին յիշեալ վաճառատան մէջ, նաև յանձնարարութիւններ փութով և խնամքով կը պատրաստուին:

ՏՕՔԹՕՐ ՉՕՊԱՆՕՂԼՈՒ

Մումաիլէյհ փարիստէ միւտտէթը մէտիտէ էմրազը տախիլիէ վէ ասապիէ քէսպի իխթիսաս իյլէյուպ սարա,է բալղամ, խիթէրիգ, եալըմ պաշ աղըրըսը, նիւզլէ, ույգուսուզլուգ, ույգուսու պէլլիմէմէք, չօճուգլարըն խորար թութմամալարը վէ էնվաի սինիրխասթալըգլարընը էլէքթրիք իլէ թէտավի իյլէտիկի կիպի միտէ սուլարը, վէ միտէ սույունըն արթմասը վէ էքսիլմէսի, պաղըրսագ, գալպ, աք վէ գարաճիյէր վէ պիւպրէկ էմրազը տախիլիէի սաիրէի ֆէննը Թըպպըն էն սօն քէշֆիաթը իւզրէ հէր կիւն սապահտան էօյլէյէ գատար Իսթանպոլտա օգճըլար պաշընտա (Պայազիտ) վէ ուզուն չարշուտա (Մէրճան) էճզախանէլէրինտէ վէ էօյլէտէն սօնրա, պէյ օղլու ճատտէի քէպիրտէ Օտիօն Թեաթրոսու գարշուսընտա 165 նումերօլու Մուայէնէխանէի խուսուսիյէսինտէ միւրաճաաթ բաէն խասթէկեանը գապուլ իյլէր. Մուայէնէխանէի խուսուսիյէսինտէ հէր նէվ Թէտավիի էլէքթրիկի վէ էլէքթրիկ պանեօսու մէվճուտ տուր:

ՄԷՔԷԱԹԻՊԻ ԹԸՊՊԻՅԷՅԻ ՇԱՀԱՆԷ
ՍԷՐԻՐԱԹԸ ՃԻՐԱԻՅԷ
ՎԷ
ԷՄՐԷՆՃԻՅԷ ՄՈՒԱԼԼԻՄԻ
[illegible]

ՏՕՔԹ. ՃԷԼԱԼԷՏՏԻՆ ՄՈՒԽԹԱՐ

Ճումաա իրթէսի) կիւնլէրի սաաթ
Բազար իրթէսի) 9 տան
Չարշէնպէհ) $10^{1}/_{2}$ ա գատար
Բէնշէնպէհ = սապահտան 6յա գատար
Սալը = սաաթ 7տէն $10^{1}/_{2}$ ա գատար

Իսթանպոլտա, Ճաղալ-օղլունտա Իրան սէֆարէթխանէսի գարշըսընտա Շէրէֆ էֆ. սօգագըղընտաքի 18 նումերօլը խանէսինտէ խասթա գապուլ իտէր

Տէր և Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՑՍԷՐԵԱՆ

)(39)(

ԹԵՐԹՕՆ ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖՔԵԱՐԻ

ԿԻ ՏԸ ՄՕՊԱՍԱՆ

ԿԵԱՆՔ ՄԸ

Կը բարկանար, փախչիլ կ'ուզեր, կը պոռար, և իրեն կը թուէր թէ թող չէին տար շարժելու, և թէ կորովի բազուկներ գլուխը կը փաթթէին և կը ճզմէին: բայց ան ոչ ինչ կը տեսնէր:

Բնաւ ժամանակին վրայ ծանօթութիւն չունէր: Բաւական երկար ըլլալու էր անիկա, չատ երկար:

Յետոյ զարթնում մը ունեցաւ, զարթնում մը՝ յոգնած, չարչրկուած, անուշ սակայն: Ինքզինքը տկար կը զգար, տկար: Բացաւ աչքերը, և չի զարմացաւ տեսնելով մայրիկը իր սենեակին մէջ նստած, խոշոր մարդու մը հետ զոր չէր ճանչնար բնաւ:

Քանի տարեկան էր ինքը. չէր գիտեր և ինքզինքը պզտիկ աղջիկ մը կը կարծէր: Այլ ևս բնաւ յիշողութիւն չունէր:

Խոշոր մարդը բսաւ.

—Տեսէ՛ք, գիտակցութիւնը կու գայ.

Եւ մայրիկը սկսաւ լալ: Այն ատեն խոշոր մարդը յարեց.

—Հանդարտ կեցէք նայինք, տիկին, պատասխանի, ըսի որ պիտի պատասխանեմ հիմա: Բայց իրեն հետ մի՛ խօսիք բնաւ, բնա՛ւ: Թո՛ղ քնանայ:

Եւ Ժաննին թուեցաւ թէ տակաւին չատ երկար ատեն, այսպէս թմրած կ'ապրէր, անզօր քանի մը բանալով՝ ամէն անգամ որ կը փորձէր խորհիլ. և չէր փորձեր այլևս ոչ մէկ բան յիշելու՝ ինչ որ ալ ըլլայ, որպէս թէ տարտամօրէն երկիւղն ունենար իր մաքին մէջ վերադառնալու իրականութեան:

Այսպէս հեղ մըն ալ երբ կ'արթըննար, Ժիւլիէնը տեսաւ՝ իր մօտը նստած. և յանկարծահաս կերպով, ամէն բան միտքը եկաւ, իբր թէ վարագոյրը վերցուած ըլլար որ իր անցեալ կեանքը կը ծածկէր:

Սրտին մէջ անտանելի ցաւ մը ունեցաւ և ուզեց խոյս տալ: Մէկդի նետեց ծածկոցները, գետին ցատկեց և ինկաւ, իր սրունքները չի կրնալով այլ ևս զինքը կրել:

Ժիւլիէն դէպի ինքը վազեց. և ինք սկսաւ պոռալ որ անիկա չդպչէր բնաւ իրեն: Եւ կը գալարուէր, կը գլորուէր: Դուռը բացուեցաւ: Մօրաքոյր Լիզօնը վազեց այրի Տանդիւին հետ, յետոյ պառոնը, յետոյ վերջապէս մայրիկը հասաւ հեւ ի հեւ, խուճապեալ:

Զինքը նորէն պառկեցուցին. և անմիջապէս գոցեց աչքերը ծածկամտօրէն՝ չի խօսելու համար բնաւ և ինքնիրենն հանգիստ մը խորհելու համար:

Մայրն ու մօրաքոյրը կը խնամէին զինքը, կը հոգային, կը հարցնէին.

—Կը լսե՞ս հիմա մեզի, Ժաննա, սիրելի Ժաննիկս:

Ինք խուլ կը ձևանար, չէր պատասխաներ. և չատ աղէկ տեսաւ իրիկնամուտը: Գիշերը հասաւ: Դայեակը քովը տեղաւորուեցաւ որ ատեն ատեն կը թրջէր զինքը:

Ինք կը թրջուէր՝ քանի մը բան մը ըսելու, բայց բնաւ չէր քնանար. տաժանագին կերպով կը խորհէր, փնտռելով բաներ՝ որ կը խուսափէին իրմէ, կարծես թէ յիշողութեան մէջ ծակեր ունենար, խոշոր ճերմակ և պարապ մասեր ուր դէպքերը չէին երբեք նշանակուած:

Քիչ քիչ, երկար ճիգերէ ետքը, վերստին գտաւ բոլոր իրողութիւնները:

Եւ անոնց վրայ խորհեցաւ սեւեռուն յամառութեամբ մը:

Մայրիկը, մօրաքոյր Լիզօնը և Պառոնը եկած էին, ուրեմն ինք չա՞տ հիւանդ էր: Բայց Ժիւլիէ՞ն. ինչ ըսած էր. իր ծնունդը գիտէ՞ր. և Ռօզալին, ո՞ւր էր անիկա և յետոյ ինչ ընել, ինչ ընել. գաղափար մը զինքը լուսաւորեց.— Հայրիկին և մայրիկին հետ վերադառնալ Ռուէն, ինչպէս երբեմն: Ինք այրի պիտի ըլլար, ահա՛ բոլորը:

Այն ատեն սպասեց, լսելով ինչ որ կ'ըսէին իր չուրջը, չատ աղէկ հասկընալով՝ առանց սակայն կարծել տալու, ուրախանալով, համբերատար և հնարագէտ, այս խելացի վերադարձին վրայ:

Իրիկունը, վերջապէս, ինքզինքը մինակ գտաւ պառոնուհիին հետ և ցած ձայնով գոչեց.

—Մայրի՛կ:

Իր սեփական ձայնը զարմացուց զինքը, փոխուած կ'երևար անոր: Պառոնուհին բռնեց իր ձեռքերը.

—Աղջիկս, սիրելիս Ժաննա, աղջիկս, զիս կը ճանչնա՞ս:

—Այո՛, մայրիկ, բայց պէտք չէ բնաւ լալ. մենք երկար ատեն պիտի խօսինք. Ժիւլիէն բան մը չըսա՞ւ ձեզի թէ ինչո՞ւ համար ձիւնին յանձնեցի ինքզինքս:

—Այո՛, սիրունիկս, դուն մեծ ու չատ վտանգաւոր ջերմ մը ունեցեր ես:

—Ատանկ չէ, մայր: Ես ջերմը յետոյ ունեցայ. բայց ըսա՞ւ ան քեզի թէ ո՞վ տուաւ այդ ջերմը ինծի, և ես ինչո՞ւ համար ձիւնին յանձնեցի ինքզինքս:

—Չէ՛, սիրունիկս:

—Որովհետև Ռօզալին իր անկողնին մէջ գտայ ես:

Պառոնուհին կարծեց որ կը զառանցէր տակաւին, ու գգուեց զայն.

—Քնացի՛ր, սիրունիկս, հանդարտէ, նայէ՛ որ քնանաս:

Բայց Ժաննա, յարեց.

—Խելքս գլուխս է հիմա կատարելապէս, մայր, խենդ-մենդ չէ որ կը խօսիմ հիմա, ինչպէս պարտաւորուած էի խօսիլ վերջին օրերս: Ինքզինքս հիւանդ կը զգայի գիշեր մը, այն ատեն Ժիւլիէնը փնտռելու ելայ, Ռօզալին իրեն հետ պառկած էր: Ցաւէս խելքս կորսնցուցի և ձիւնին յանձնեցի ինքզինքս, անկէ ալ խարակէն վար նետուելու համար:

Բայց պառոնուհին կը կրկնէր.

—Այո՛, սիրունիկս, չատ հիւանդ ես եղեր:

—Ատանկ չէ՛, մայր, Ռօզալին Ժիւլիէնին անկողնին մէջ գտայ ես, չեմ ուզեր ես այլ ևս իրեն հետ մնալ: Դուն զիս Ռուէն պիտի տանիս, ինչպէս երբեմն:

Պառոնուհին, որուն բժիշկը յանձնարարած էր հակառակ չի վարուելու Ժաննին հետ, պատասխանեց.

—Այո՛, սիրունիկս:

Բայց հիւանդը՝ համբերութիւնը հատած.

—Կը տեսնեմ որ չես հաւատար կոր ինծի: Գնա՛, փնտռելու հայրիկը, ան աղէկ պիտի վերջացնէ զիս հասկընալով:

Եւ մայրիկը ոտքի ելաւ դժուարութեամբ, առաւ իր երկու ցուպերը, դուրս ելաւ քաչքչելով քայլերը, յետոյ քանի մը վայրկեան ետքը վերադարձաւ պառոնին հետ որ թեւ կուտար իրեն:

Երկուքն ալ նստեցան մահճակալին առջև և Ժանն սկսաւ ըսել ամէն բան մեղմութեամբ, տկար ձայնով մը ու յստակութեամբ. Ժիւլիէնի արտառոց բնաւորութիւնը, անոր բրտութիւնները, ագահութիւնը և վերջապէս անհաւատարմութիւնը:

(Շարունակելի)